

Finn Christoffersen
Farrisvej 36
6630 Rødding

NATUR, MILJØ & BYG

Dato: 27.04.2010

Sagsnr.: 08/22620

E-mail:

natur-miljo-byg@vejenkom.dk

Miljøgodkendelse

Svinebrug, Farrisvej 36, 6630 Rødding

Rådhuspassagen 3
DK - 6600 Vejen

Telefon: +45 7996 5000
E-mail: post@vejenkom.dk
sikkerpost@vejenkom.dk
www.vejenkom.dk

Indholdsfortegnelse

Resumé	4
Indledning	4
1 Afgørelse	5
Vilkår for afgørelsen	6
Generelle forhold	6
Anlæg	7
Arealer	10
Bedste tilgængelige teknik (BAT)	10
Landskab	10
Egenkontrol.....	10
Offentliggørelse/ høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen	12
2 Kort beskrivelse af husdyrbruget.....	14
Grundlag for sagsbehandling	14
Dyrehold og driftsform	14
Anlæg	14
Arealer	16
3 Redegørelse og vurdering	19
Generelle forhold	19
Lokalisering og planrammer	19
Anlæg og begrænsning af eventuelle gener for naboer	20
Anvendelse af bedste tilgængelige teknik.....	27
Påvirkning af beskyttet natur - ammoniak.....	30
Arealer - beskyttelse af natur, jord, grundvand og overfladevand	34
Hensynet til landskabelige værdier og rekreative områder	37
Hensynet til kulturhistoriske værdier	38
Husdyrbrugets ophør.....	38
Alternative muligheder	38
Sammenfatning	39
4 Øvrige forhold.....	40
Anmeldelse af byggeri	40
Kopimodtagere	40
Bilagsoversigt.....	41

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	5750088267 - Juelsminde
Matrikelnummer	1404 Jels, Jels Ejerlav m.fl.
CVR	21706639
CHR	95012
Ejendommens ejer	Finn Christoffersen
Husdyrbrugets ejer	Finn Christoffersen
Husdyrbrugets kontaktperson	Finn Christoffersen, Tlf. 7455 1225

Resumé

Dette er Vejen Kommunes miljøgodkendelse til udvidelse og drift af svinebruget på Farrisvej 36, 6630 Rødding.

Projektet omfatter udvidelse af dyrehold bestående af slagtesvin fra 8325 dyr (30-102 kg) til 15.334 dyr (32-114 kg), svarende til en produktionsudvidelse fra 238 DE (beregnet efter gammel HGB) til 480 DE.

Udvidelsen omfatter opførelse af stald på 2600 m². Derudover opføres på bedriften en ny gyllebeholder på 5.500 m³, en ny fortank på 40 m³, to stålsiloer til korn, samt befæstet areal på 144 m². Den ny gyllebeholder samt den eksisterende gyllebeholder udstyres med fast overdækning.

Indledning

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrbruget på adressen Farrisvej 36, 6630 Rødding i Vejen Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af udkastet til miljøgodkendelse, har COWI på vegne af Vejen Kommune vurderet det ansøgte projekt. Vurderingen fremgår af udkastets afsnit 3 og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår.

Udkastet har været fremlagt i offentlig høring i 6 uger. Der er indkommet høringsbidrag, som er præsenteret og vurderet sidst i godkendelsens afsnit 1.

Vejen Kommune, den 27.april 2010

Jes Holm Hansen

Natur, Miljø & Byg

Rådhuspassagen 3

6600 Vejen

Copyright luftfoto: copyright DDO®, ©COWI, øvrige baggrundskort: copyright ©KMS

Ansøgning

Vejen Kommune har 10.12.2008 modtaget ansøgning med tilhørende ansøgningskema (seneste version af 17.11.2009) om miljøgodkendelse på husdyrbruget Farrisvej 36, 6630 Rødding matr. nr. 34, 1404, 1457 Jels, Jels Ejerlav samt 224 Sommersted, Lerte omhandlende følgende:

- udvidelse af dyreholdet fra 8325 slagtesvin (30-102 kg) til 15.334 slagtesvin (31-110 kg), svarende til en udvidelse fra 237,9 DE til 479,6 DE.
- etablering af ny slagtesvinestald på 2.600 m² i forlængelse af den eksisterende stald, overdækket gyllebeholder på 5.500 m³ placeret ved anden gyllebeholder, ny fortank til gyllebeholder på 40 m³, samt to stålsiloer til korn. Derudover etableres et befæstet areal på 144 m² med afløb til gyllebeholder.

Der er i 2006 udarbejdet en miljøgodkendelse til 8325 slagtesvin 30-102 kg svarende til 237,9 DE.

Vejen Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen og Kommunens registreringer.

1 Afgørelse

Vejen Kommune godkender det ansøgte efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20.12.2006 med senere ændringer på vilkår som angivet nedenfor.

- udvidelse af dyreholdet fra 237,9 DE til 479,6 DE.
- etablering af ny stald, gyllebeholder, fortank samt to stålsiloer og befæstet areal med afløb til gyllebeholder.
- Drift af husdyrbrugets anlæg samt udspretningsarealer

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal du indsende en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og udbringningsarealer.

Godkendelsen fritager ikke fra krav om eventuel tilladelse, godkendelse og/eller dispensation efter anden lovgivning, f.eks. Museumsloven.

Etablering af de nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Vejen Kommune.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – Lov nr. 1572 af 20/12/2006. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Godkendelsens varighed, retsbeskyttelse og revurdering

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt gået ud over

det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse. Der henvises til reglerne i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (på godkendelsestidspunktet bkg. nr. 294 af 31/03/2009) regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år.

Ændringer af udbringningsarealet for den kommende planperiode skal jfr. bekendtgørelsens § 16 anmeldes til kommunen, senest 1. august. Kommunen vurderer, hvorvidt de nye arealer er mere sårbare. Kommunens tilkendegivelse gives inden 1. oktober, hvorefter anmeldelsen enten kan trækkes tilbage, eller der fremsendes en ny. En ny anmeldelse skal i givet fald være kommunen i hænde senest 15. oktober. Hvis kommunen har indsigelser imod de nye arealer meddeles det inden 31. december.

Vilkår for afgørelsen

Vejen Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som det er beskrevet overfor kommunen i ansøgningen. På baggrund af ansøgning og kommunens vurdering meddeler Vejen Kommune godkendelse på følgende vilkår:

Generelle forhold

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der er beskrevet i miljøgodkendelsen og det tilhørende ansøgningskema (version 6 af 14.04.2010) og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.
2. Første revurdering af miljøgodkendelsen foretages i 2018.
3. Godkendelsen bortfalder for den del, der ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse

Information om ændringer på virksomheden

4. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
5. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen. Kommunen vurderer om de aktuelle planer kan ske inden for rammerne af denne godkendelse.

Husdyrproduktionen

6. Den tilladte husdyrproduktion, er givet på grundlag af følgende harmonikrav:
  - 1,4 DE/ha/planår
7. Husdyrbrugets maksimale tilladte produktionens omfang og sammensætning:

Dyreart, type og vægtafgrænsning	Godkendt produktion, Antal	Enhed	Stipladser	Dyreenheder
Slagtesvin (32-114 kg)	15.334	prod.	4142	479,6
I alt				479,6

8. For samtlige slagtesvin må type 2 korrektionsfaktoren for kvælstof beregnet jf. redegørelse og vurderinger i afsnit 3 maksimalt være 0,82.

Foranstaltninger for at undgå forurening

9. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112.
10. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for miljø og menneskers sundhed. Nye medarbejdere skal introduceres til planens indhold og dens placering på ejendommen. Beredskabsplanen skal foreligge senest 1.01.2010.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- * **Procedurer**, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen
- * **Oplysninger** om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan
- * **Kortbilag** over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer samt vandløb
- * En **opgørelse** over materiel, der er tilgængeligt på ejendommen eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø

11. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Beholdere til husdyrgødning skal fjernes, når de ikke længere er nødvendige for driften. Al miljøaffald skal bortskaffes for egen regning efter den til hver tid gældende lovgivning.

Anlæg

Opbevaringsanlæg

12. Ved håndtering af gylle gennem ikke-faste installationer, der ikke lever op til § 18 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal dette foretages under konstant opsyn, således at evt. brud straks opdages, og pumpningen i så fald kan afbrydes.
13. Transport af gylle fra gyllebeholdere foregår med selvlæssende gyllevogn. Såfremt der på et senere tidspunkt gøres anvendelse af fastmonteret pumpeanlæg på gyllebeholdere, skal der, hvor der pumpes, etableres en støbt plads med afløb til gyllebeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal ind mod gyllebeholderen afgrænses af en jernbetonmur eller andet som sikrer mod påkørsel af denne.
14. Der skal udarbejdes afløbsplan for anlæggets ledninger til afledning af flydende husdyrgødning, ensilagesaft, spildevand og regnvand. Afløbsplanen inkl. eventuelle bemærkninger hertil skal udarbejdes af autoriseret kloakmester. Afløbsplanen skal sendes til Vejen Kommune, att.: Natur, Miljø & Byg, senest 3 måneder efter etablering af nye anlæg.

Ammoniakfordampning

15. Gyllebeholderne (anlæg 14 og 15, jf. tabel 3) skal have fast overdækning. Efter endt omrøring og udkørsel skal overdækningen lukkes igen umiddelbart efter. Skader på den faste overdækning skal repareres, således overdækningen er helt tæt.

Lugt

16. Ventilationsanlægget i nyt staldanlæg nr. 8 (jf. tabel 3) skal være vertikal eta ventilation med multistep og helårlig driftstid, eller tilsvarende ventilationsanlæg med et energiforbrug på samme niveau eller lavere. Afkasthøjden skal være mindst 7 m.
17. Ventilationen fra øvrigt staldanlæg nr. 7 (jf. tabel 3) skal være vertikal eta ventilation med multistep og helårlig driftstid, eller tilsvarende ventilationsanlæg med et energiforbrug på samme niveau eller lavere. Afkasthøjden skal være mindst 7 m.
18. Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener og ammoniakfordampning så vidt muligt søges begrænset.

Spildevand

19. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
20. Vaskevand fra rensning af staldene, skal opsamles i beholder og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.
21. Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme rester af gødning eller sprøjtemidler skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.
22. Påfyldning af vand i forbindelse med brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.

Støjgrænser

23. Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende værdier.

	Tidsrum	max. lydniveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 – 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

24. Virksomheden skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at det maksimale lydniveau er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt.

Dokumentation skal ske ved måling eller beregning af den støj, aktiviteterne påfører omgivelserne. Målingerne/beregningerne skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, nr. 6/1984 og nr. 5/1993.

Målingerne/beregningerne skal foretages af et firma, som er uvildigt, og som af Miljøstyrelsen er godkendt (akkrediteret) til at udføre dette arbejde.

Fluer og skadedyr

25. Der skal på ejendommene foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
26. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).
27. Der skal foretages forebyggende indsats overfor rotter. Indsatsen skal foretages af et autoriseret firma.

Støv

28. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
29. Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, med melcykloner eller anden tilsvarende støvbegrænsende foranstaltning.
30. Der skal i samtlige stalde etableres overbrusningsanlæg, hvor staldluften tilføres forstøvet vand.

Lys

31. Mellem solnedgang og solopgang skal porte holdes lukkede for at reducere evt. lysgener for omboende. Portene kan dog åbnes kortvarigt ved ind - og udkørsel.

Oplag af olie, kemikalier etc.

32. Opbevaring af diesel- og fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
33. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
34. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.

Affald

35. Opbevaring af spildolie og kemikalieaffald herunder brugt emballage skal ske i rum med fast og tæt bund uden mulighed for forurening af jord, afløbssystem, grundvand og vandløb.

Arealer

Udbringning af husdyrgødning

36. Der må ikke udbringes husdyrgødning i en zone nærmere end 2 m fra de beskyttede vandhuller, som angivet på kortbilag (Bilag 1: Beskyttede søer efter Naturbeskyttelseslovens § 3 beliggende på/ved udbringningsarealet).
37. For den del af mark nr. 5-0, som er beliggende i Haderslev Kommune, gælder, at der omkring alle vandhuller beliggende på eller grænsende op til marken skal udlægges en 5 m dyrknings- og sprøjtefri beskyttelseszone.

Nitratudvaskning

38. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 122,4 DE per planår, og således at der på bedriftens arealer ikke udbringes mere end 1,4 DE/ha. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

39. Ventilationsanlæg og overbrusningsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes i overensstemmelse med fabrikantens procedure for vedligehold.
40. Der skal føres E-kontrol (effektivitetskontrol), som sikrer løbende kontrol af sammenhængen mellem foderforbrug og tilvækst for alle slagtesvinene.
41. Slagtesvinene skal fasefodres.

Landskab

42. Der skal etableres afskærmende beplantning langs den vestlige side af ejendommens anlæg. Beplantningen skal bestå af hjemmehørende træarter, opføres i minimum tre rækker og være plantet indenfor et år af godkendelsens meddelelse. Den eksisterende beplantning mod syd langs mark nr. 2-0 skal fastholdes.

Egenkontrol

43. Ventilatorer skal renholdes og rengøres efter behov – dog mindst én gang om året.
44. Datoer for kontrol af ventilatorer, overbrusningsanlæg skal registreres, og registreringen skal være tilgængelig for miljøtilsynet.
45. Der føres dokumentation for årligt forbrug af dieselolie, samt kvartalsmæssig registrering af el og vandforbrug. Dokumentationen skal være tilgængelig for miljøtilsynet.
46. Der skal foreligge dokumentation for vilkår om maksimal type 2 korrektionsfaktor for slagtesvinene. Dokumentationen skal dække en sammenhængende periode på 12 måneder og kan bestå af effektivitetskontrol, foderkontrol eller ajourførte foderplaner.
47. Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende produktion på husdyrbruget. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagterifregninger eller lignende.

Hvis gødningsregnskabet omfatter flere ejendomme, skal gødningsregnskabet suppleres med slagteriafregninger eller lignende, der dokumenterer dyreholdet på Farrisvej 36. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse (vilkår 7).

Offentliggørelse/ høring, klageadgang og udnyttelse af godkendelsen

Forudgående inddragelse af offentligheden

I forbindelse med godkendelsesbehandlingen har der været gennemført procedure om forudgående inddragelse af offentligheden jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 55 stk. 2-4.

Inddragelse af offentligheden er sket ved annoncering i Ugeaviserne i uge 23 2009. Der er ikke indkommet bidrag.

Høring i nabokommuner

Da der er arealer beliggende i Haderslev Kommune og Kolding Kommune har ansøgningen været i høring ved kommunerne (pr. mail 2.06.2009).

Der er indkommet høringssvar fra Haderslev Kommune (7.09.2009) og Kolding Kommune (9.07.2009). Kopi af høringssvar er vedlagt i bilag 4 og 5.

Det bemærkes, at der i høringssvar kan være omtalt aftalearealer (mark 10-0 til 39-0), som senere er trukket ud af ansøgningen.

Høring af udkast til offentliggørelse

Miljøgodkendelsen har været udsendt i høring i 6 uger fra den 20.01.2010 til den 3.03.2010.

Godkendelsen har været sendt til ansøger og alle borgere, der er part i sagen, herunder naboer indenfor den maksimale lugtgeneafstand, og gylleaftagere.

Indkomne høringsbidrag og kommunens vurdering

Merete Johannsen, Naturplan beder i e-mail af 26.01.2010 på vegne af Haderslev Kommune om, at de vilkår, der stilles i bilag 4 ophæves til vilkår i selve godkendelsen.

Vurdering: I bilag 4 stilles forslag til 2 vilkår, hvoraf vilkår 2 vedrører mark 23-0, som er udgået af ansøgningen efter at Haderslev Kommune er fremkommet med høringsbidrag. Dette vilkår betragtes derfor ikke som relevant. Vilkår 1 kan dog være relevant for et eller flere små vandhuller, der støder op til mark 5-0 og som ikke er beskyttet i forhold til Naturbeskyttelseslovens §3. Vilkåret er derfor indføjet i godkendelsen som vilkår 37.

Marina Bernt, Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, Vojens har på vegne af ansøger fremsendt følgende kommentarer:

Der gøres opmærksom på, at oplysningerne på godkendelsens side 13 i afsnittet "Dyrehold og driftsform" om, at der sker gylleseparation på ejendommen er forældede.

Vurdering: Kommentaren er korrekt. Teksten i det pågældende afsnit er ændret. Der er tillige sket ændring af teksten i afsnittet om "opbevaringsanlæg".

Det anføres, at vurderingen af arealkrav på side 18 ikke er korrekt, da der ikke sker gylleseparation på ejendommen. Det anføres tillige, at vilkår 39 (tidligere 38) er overflødig,

da arealkravet ophæves i en ny lov om landbrugsejendomme, der vil træde i kraft den 1. april 2010.

Vurdering: Med lov om ændring af lov om landbrugsejendomme, der trådte i kraft 1. april 2010, er arealkrav (dvs. krav om hvor meget areal, der skal tilhøre den ejendom, hvor husdyrproduktionen foregår) bortfaldet. Både vilkår og den tilknyttede tekst er dermed overflødig og er fjernet.

Vedr. vilkår 42 oplyses det, at der allerede findes afskærmende beplantning mod syd. Ansøger har telefonisk oplyst at denne beplantning ligger i skel, og kan derfor ikke fjernes uden at ansøger er indforstået hermed.

Vurdering: Det vurderes, at den eksisterende beplantning i skel mod syd opfylder behovet for afskærmende beplantning mod syd. Der er derfor ikke behov for ekstra beplantning umiddelbart syd for anlægget. Vilkår 42 er justeret, således at vilkåret tager højde for denne vurdering. Teksten i afsnittet om "Hensyn til landskabelige værdier etc." er justeret.

Der gøres opmærksom på, at de på ejendommen findes en dieselolietank på 1800 ltr. fra 2009 i stedet for den angivne på 1500 ltr fra 1961.

Vurdering: Teksten i redegørelsen (afsnit om "Oplag af olie og kemikalier") er justeret.

Marina Bernt, Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, Vojens har på vegne af ansøger fremsendt en justeret ansøgning med følgende ændringer:

Der ønskes etableret en fortank på 40 m³.

Oplysninger om gylleproduktion, opbevaringskapacitet og transporter er korrigerede (data er mindskede).

Vurdering: Disse ændringer vurderes som små justeringer, der uden fornyet høring kan indarbejdes i godkendelsen. Dette er sket. Der er herudover foretaget enkelte redaktionelle ændringer i godkendelsen.

De foretagne ændringer vurderes samlet som små. Der vurderes derfor ikke at være behov for at sende godkendelsen i fornyet høring.

Offentliggørelse af afgørelse og underretning af klageberettigede

Kommunens afgørelse af godkendelsen vil blive offentliggjort i Budstikken i uge 17.

Endvidere er afgørelse af godkendelsen sendt til klageberettigede naboer, interessenter, organisationer og myndigheder, der fremgår af afsnittet "Øvrige forhold".

Du kan klage over kommunens afgørelse til Miljøklagenævnet senest 27. maj kl. 12.00 jf. vedlagte klagevejledning.

Udnyttelse af godkendelsen

Du kan udnytte godkendelsen uanset eventuelle klager, men du skal være opmærksom på, at dette ikke begrænser Miljøklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Vejen Kommunes afgørelse.

2 Kort beskrivelse af husdyrbruget

Grundlag for sagsbehandling

- Ansøgning om godkendelse til udvidelse af 10.12.2008 med tilhørende ansøgningskema (seneste version nr. 6 af 14.04.2010).
- Supplerende oplysninger fra ansøger og hans konsulent.
- Miljøgodkendelse jf. Miljøbeskyttelsesloven § 33 af Farrisvej 36 ved Rødding Kommune.
- VVM screening om ikke-VVM pligt af 9.11.2006 af Sønderjyllands Amt, sagsnr. 06/3933.
- Vejen Kommunes tilsynsrapport fra miljøtilsyn 8.12.2008 med tilsynsrapport af 10.12.2008 (08/21373).

Dyrehold og driftsform

Finn Christoffersen ønsker at udvide sin slagtesvineproduktion på ejendommen beliggende Farrisvej 36, 6630 Rødding til knap 479,6 DE.

Rågylle afsættes til biogasbehandling hos Linkogas, Tornumvej 15, 6660 Lintrup. Der modtages afgasset gylle retur.

Det nuværende dyrehold på husdyrbruget

Dyretype	Enhed	Antal	Antal til 1 DE	DE
Slagtesvin (30-102 kg)	prod.	8325	35	237,9
I alt				237,9

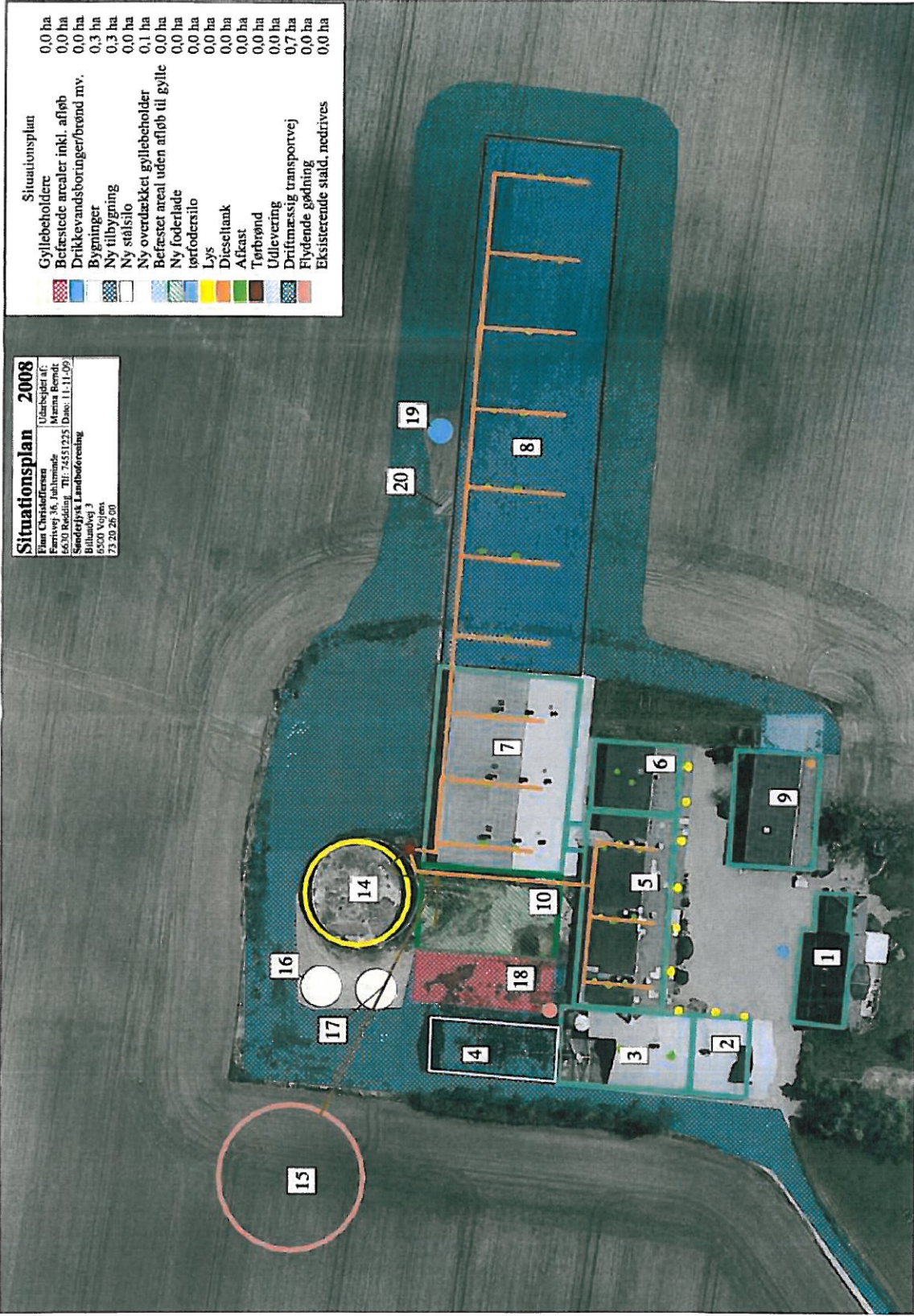
Tabel 1: Det nuværende dyrehold på Farrisvej 36. Dyreenhederne er udregnet på baggrund af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, BEK. nr. 717 02/07/2009.

Det fremtidige dyrehold på ejendommen

Dyretype	Enhed	Antal	Antal til 1 DE	DE
Slagtesvin (32-114 kg)	prod.	15.334	32	479,6
I alt				479,6

Tabel 2: Det ansøgte dyrehold på Farrisvej 36. Dyreenheder er udregnet på baggrund af bilag 1 i Husdyrgødningsbekendtgørelsens BEK. nr. 717 02/07/2009 med korrektion for aldersintervaller.

Anlæg

Figur 1. Husdyrbrugets driftsbygninger

Miljøgodkendelse Farrisvej 36, 6630 Rødding
 08/22620

Udvidelsen sker ved at opføre en ny slagtesvinestald (anlæg 8) på 2.600 m² i forlængelse af den eksisterende stald (anlæg 7) samt en ny overdækket gyllebeholder på 5.500 m³ (anlæg 15) placeret ved anden gyllebeholder (anlæg 14). Imellem gyllebeholderne opføres to siloer til kornopbevaring.

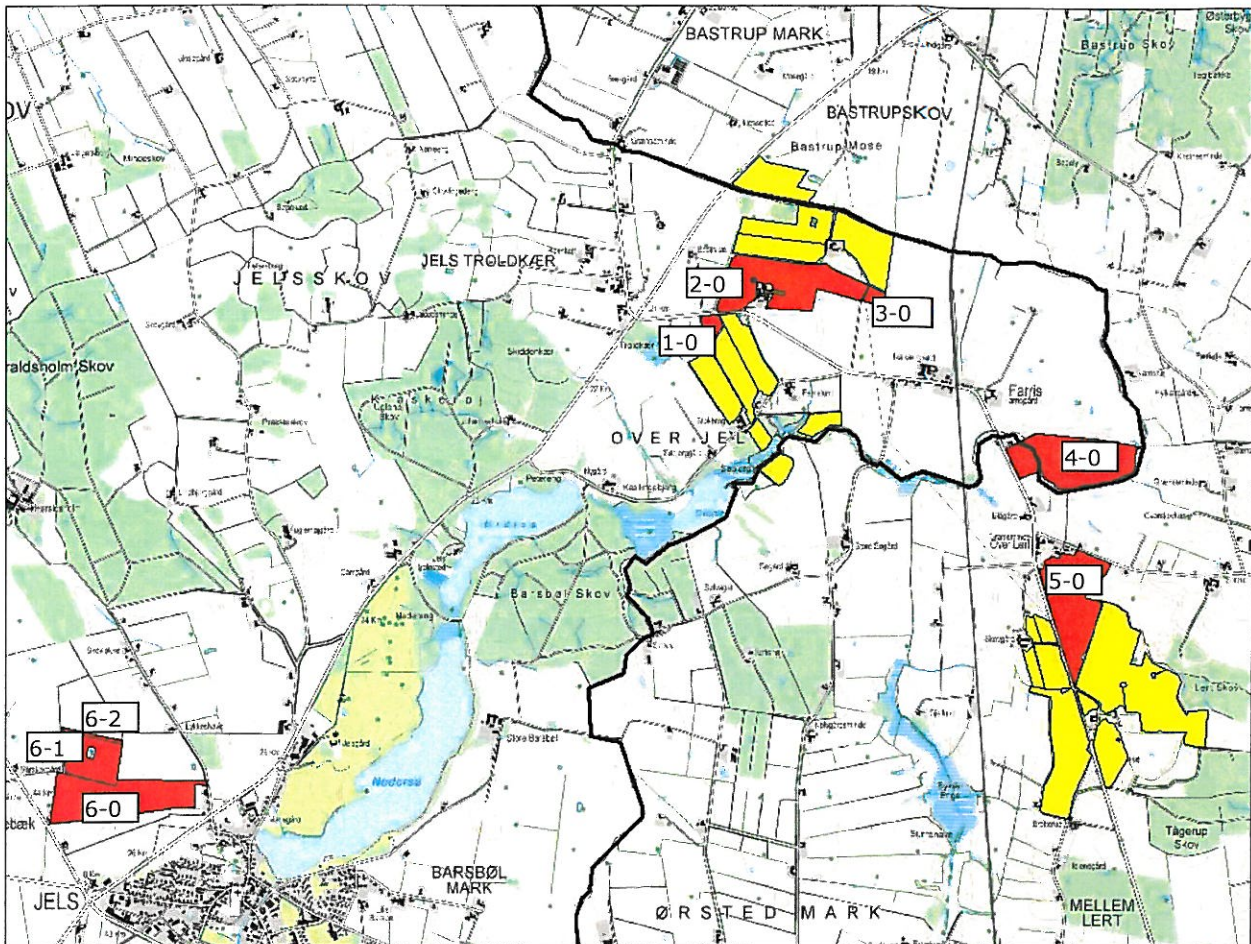
Herudover opføres en ny fortank (anlæg 21 - ikke vist på figur 1) samt et befæstet areal (anlæg 20) med afløb til gyllebeholder, se figur 1 og tabel 3. Fortanken vil blive placeret ved den eksisterende gyllebeholder på 1200 m³.

Produktionsanlæg

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang	Kommentar
1	Stuehus	216 m ²	Beboelse
2	Lade	112 m ²	Opbevaring
3	Slagtesvinestald	308 m ²	Tom
4	Slagtesvinestald	304 m ²	Neddrives
5	Slagtesvinestald	608 m ²	Tom
6	Hestestald	213 m ²	Tom, opbevaring af pesticider mm, forrum
7	Slagtesvinestald	968 m ²	Slagtesvin
8	Tilbygning til slagtesvinestald - ny	2600 m ²	Slagtesvin
9	Maskinhus	350 m ²	Maskinhus
10	Foderlade - ny	416 m ²	Foderlade
11	Tørbrønd	5 m ³	Fortank
12	Separationsanlæg - ny	-	Separation af gylle
13	Containere	2 x 50 m ³	Opbevaring af fiberfraktion
14	Gyllebeholder	1200 m ³	Overdækket. Til rågylle
15	Gyllebeholder - ny	5500 m ³	Overdækket. Til væskefraktion
16	Stålsilo - ny	1390 m ³	Kornopbevaring
17	Stålsilo - ny	1390 m ³	Kornopbevaring
18	Tank	23 m ³	Opbevaring af flydende gødning
19	Fodersilo	50 m ³	Tørfoderopbevaring
20	Befæstet areal - ny	144 m ²	Udlevering
21	Fortank - ny	40 m ³	Ikke vist på figur 1 - placeres ved eks. gyllebeholder på 1200 m ³

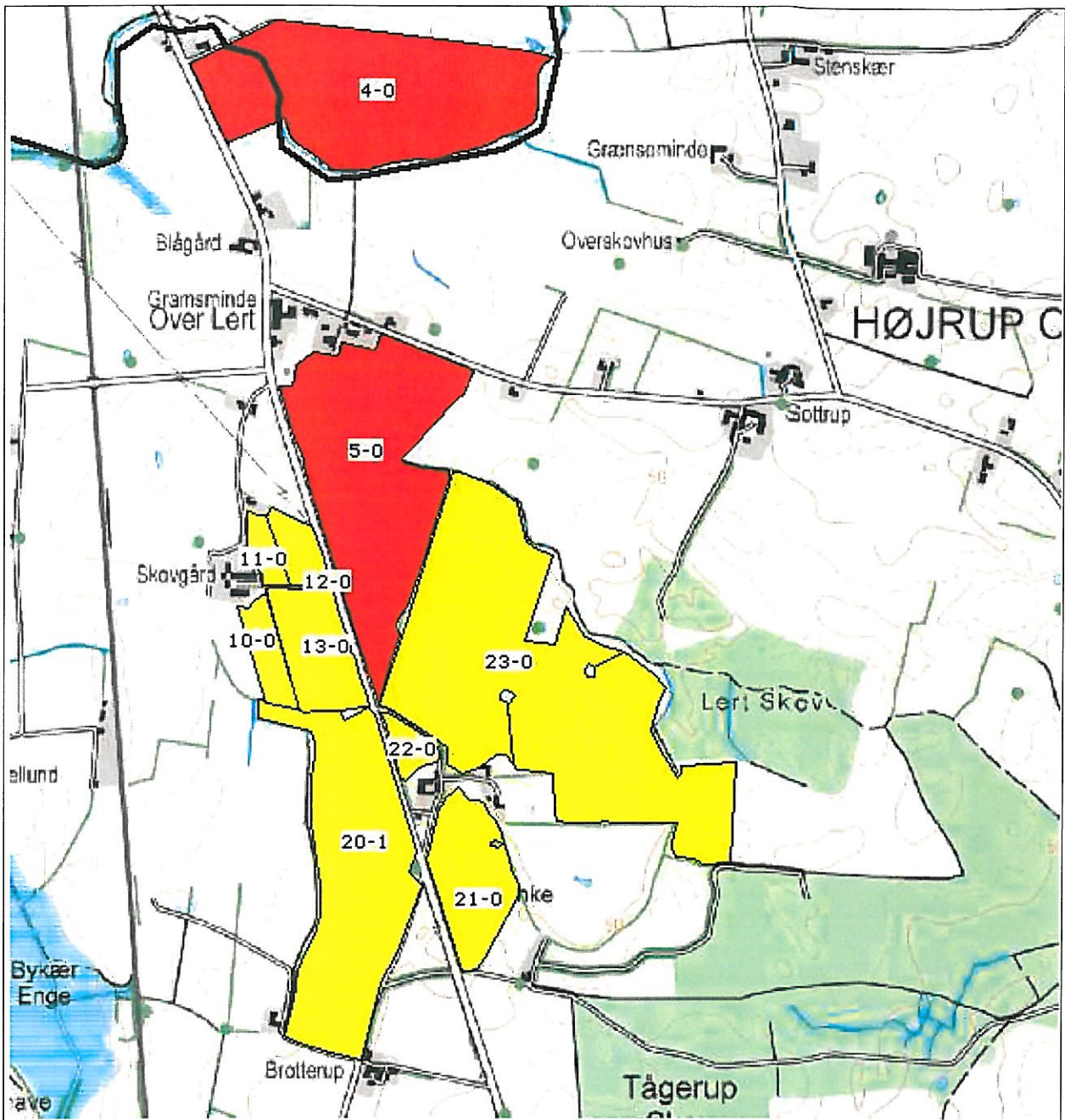
Tabel 3: Anlægsbeskrivelse, bygningsnumre jf. figur 1.

Arealer

Figur 2-1. Husdyrbrugets arealer. Ejede arealer er markeret med rødt. Arealer markeret med gult er ikke omfattet af ansøgningen. Sort linje indikerer Vejen kommunes udbredelse.

Figur 2-2. Husdyrbrugets arealer i andre kommuner. Ejede arealer er markeret med rødt. Arealer markeret med gul farve er ikke omfattet af ansøgningen. Sort linje indikerer Vejle kommunes udbredelse. Mark 5-0 er delvist beliggende i Kolding Kommune og delvist i Haderslev Kommune.

Markdata

Navn	Ha	Drænet	Jordbunds-type	Vandet	Sædskifte	N-klasse (Ha)				Grundvand Ha	P-Klasse (Ha)			
						0	1	2	3		0	1	2	3
1-0	1,77	Nej	JB3	Nej	S4	1,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,77
3-0	1,08	Nej	JB3	Nej	S4	1,08	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,08
4-0	19,26	Nej	JB6	Nej	S2	19,26	0,00	0,00	0,00	0,00	19,26	0,00	0,00	0,00
6-0	18,58	Nej	JB6	Nej	S2	18,58	0,00	0,00	0,00	18,58	18,58	0,00	0,00	0,00
2-0	19,69	Nej	JB3	Nej	S4	19,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19,69
5-0	17,92	Nej	JB6	Nej	S2	17,92	0,00	0,00	0,00	0,00	17,92	0,00	0,00	0,00
6-1	8,18	Nej	JB5	Nej	S2	8,18	0,00	0,00	0,00	8,18	8,18	0,00	0,00	0,00
6-2	0,98	Nej	JB5	Nej	S2	0,98	0,00	0,00	0,00	0,98	0,98	0,00	0,00	0,00
Total	87,46					87,46	0,00	0,00	0,00	27,74	64,92	0,00	0,00	22,53

Tabel 4: Ejede arealer ifølge ansøgningsskema (version 6)

Til ejendommen hører 90,2 ha, heraf anvendes 87,46 ha til udbringning af husdyrgødning.

Al rågylle afsættes til Biogasbehandling hos Linkogas, Tornumvej 15, 6660 Lintrup. Der modtages afgasset gylle retur svarende til 1,4 DE/ha, således at harmonikravet er overholdt. Dette svarer til at der afsættes op til 357,21 DE til Linkogas, mens der modtages 122,4 DE retur.

3 Redegørelse og vurdering

COWI har for Vejen Kommune i henhold § 19 - § 26 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Kommunen har på grundlag af ansøgningen og miljøredegørelsen foretaget en vurdering af de forskellige påvirkninger fra husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Disse vurderinger ligger til grund for, at der er indsat konkrete vilkår, som det fremgår af denne afgørelses afsnit 1. Afgørelsens vilkår har baggrund i følgende vurderinger:

Generelle forhold

Husdyrproduktionen

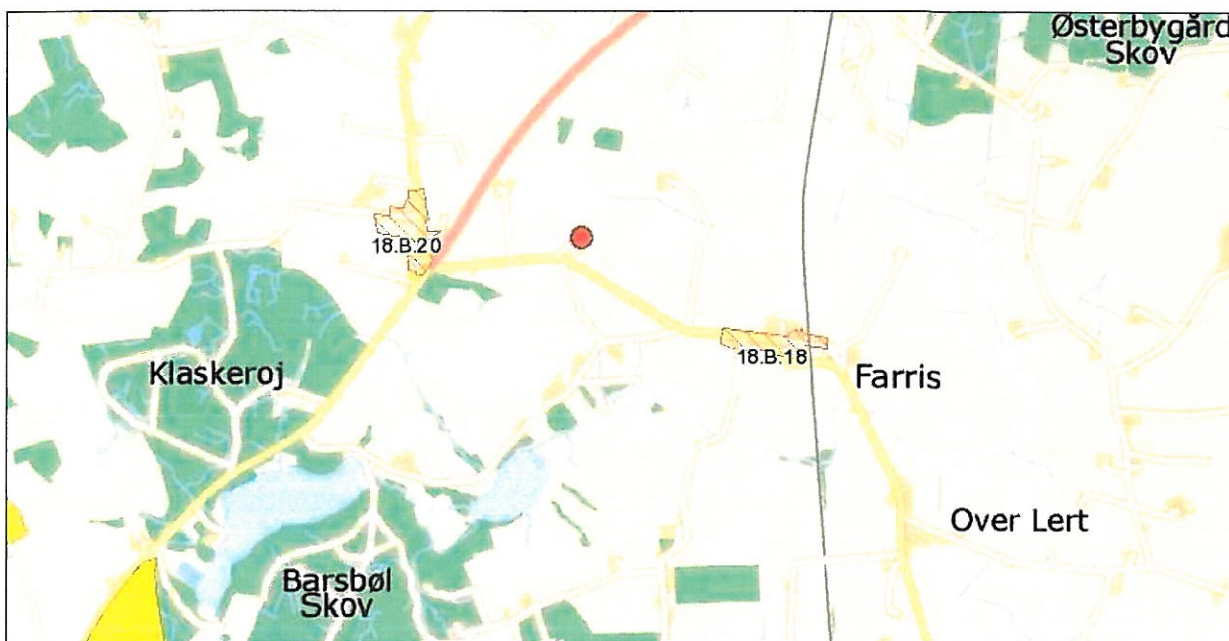
Sidste registrering af dyreholdets omfang hos Vejen Kommune er sket i forbindelse med miljøtilsyn d. 8.12.2008, hvor et dyrehold på 259 DE registreredes.

I forhold til tidligere miljøgodkendelse er produktionen løbende udvidet. Udvidelse af dyrehold i eksisterende bygninger skal anmeldes til kommunen. Produktionsfremgangen fra 237,9 DE til 259 DE anses dog for uproblematisk i forhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og vil kunne lovliggøres med ansøgning om miljøgodkendelse af en produktion på 479,6 DE.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Den fulde årsproduktion skal således være opfyldt 2 år efter meddelelse af nærværende miljøgodkendelse.

Der stilles vilkår om egenkontrol af omfanget af husdyrproduktionen på ejendommen.

Lokalisering og planrammer

Figur 3. Husdyrbrugets placering i forhold til kommuneplanområder. Ejendommen ses markeret med en rød prik i figurens centrum.

Nærmeste kommuneplanrammeområde er fra kommuneplan 10.1, boligområde i landzone (nr. 18.B.20) beliggende ca. 720 m fra ejendommen mod vest. Cirka 820 m mod sydøst ses tilsvarende område (nr. 18.B.18).

Nærmeste lokalplanrammeområde er fra lokalplan 20.1, (forslag til) område til offentlige formål ved Troldkærskolen, Troldkær (nr. 197) beliggende ca. 720 m fra ejendommen mod vest. Nærmeste område der i vedtaget lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv er lokalplansområde 2.4-04, beliggende ved Jels søerne ca. 2,7 km mod sydvest.

Anlæg og begrænsning af eventuelle gener for naboer

Udvidelse af husdyrbruget på Farrisvej 36 skal overholde bestemmelserne efter Husdyrlovens genegrænser og afstandskrav i henhold til §§ 6 og 8. Bedriftens placering i forhold til disse afstandskrav ses oplyst i tabel 6 nedenfor.

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabo	280 m	Til nabo Farrisvej 38, 6630 Rødding	50 m
Naboskel	70 m	Ca. 70 m til skel mod syd.	30 m
Beboelse på samme ejendom	ca. 30 m	Til eget stuehus fra ny stald.	15 m
Levnedsvirksomhed	o. 25 m	Ingen i nærheden	25 m
Samlet bebyggelse i landzone	750 m	Mod vest.	
Byzone	3450 m	Vamdrup, 3,4 km t. planlagt byzone i Jels	
Sommerhusområde	o. 2000 m	Ingen indenfor 2 km.	
Fælles vandindvindingsanlæg	4800 m	I Jels	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	u. 25 m	Egen boring placeret i gårdspladsen.	25 m
Vandløb	450 m	Til vandløb syd for ejendommen	15 m
Dræn	i mark mod Ø	To dræn i nærheden af ny staldbygning. Ønskes videreført.	15 m
Sø	280 m	Sø nord for ejendommen	15 m
Offentlig/ Privat vej	ca. 120 m	Til Farrisvej.	15 m

Tabel 6: Overholdelse af afstandskrav efter Husdyrlovens § 6, 8 og 20.

Placering i forhold til forbuds- og afstandskrav i Husdyrlovens §§ 6 og 8 vurderes at være overholdt.

Afstandsforholdenes betydning vurderes i afsnittene om lugt, til- og frakørsel samt støj.

Råstof og energiforbrug

Råstof	Før udvidelse - mængde pr. år	Efter udvidelse - mængde pr. år
El	104.118 kWh	150.000 kWh
Diesellole	4000 liter	5500 liter
Vand	4980 m ³	9000 m ³

Tabel 7: Råstofforbrug

Der bruges vand fra egen boring. Vandforbruget er anslået efter normtal og antaget at stige med 4020 m³ til ca. 9000 m³. Der vil heraf anvendes ca. 400 m³ til vask mv.. Det øvrige vandforbrug er drikkevand - anslået til ca. 8.600 m³.

Når stalden er tom sættes den i blød vha. overbrusningsanlæg i ca. et døgn. Så vaskes den ned og der lægges sæbe ud og stalden vaskes igen. Stalden vaskes hver 14. uge. Der er yderligere tilkoblet alarm på vandledningen, som ringer op til mobil ved vandtryksfald.

Ved anvendelse af vand fra egen boring skal der ansøges om tilladelse til vandindvinding jf. Vandforsyningslovens § 20.

Elforbruget i driften går primært til at trække ventilatorer og gyllepumper mv.

Af energibesparende tiltag er oplyst at:

- Der er dagslysstyring og timer på udendørs belysning, hvor der anvendes 6 watts pærer.
- Der er vertikal ventilation med trinløs styring (multistep). Ventilationsanlægget er derudover temperaturstyret
- Der er automatisk fodringsanlæg.
- Der anvendes lysstofrør ved udleveringerne ved hvert staldafsnit. Disse tændes manuelt.
- Der er strømbesparende eta ventilatorer med multistep udsugning.

Opbevaringsanlæg

Den friske gylle overføres fra staldene til en lukket fortank på ca. 40 m³, hvorfra den jævnlige afhentes af Linkogas. Den friske gylle kan tillige opbevares i gyllebeholdere samt i gyllekanaler i den eksisterende stald og nye stald.

Fra Linkogas modtages afgasset gylle retur (ca. 2000 m³ årligt), som opbevares i gyllebeholder, indtil den udbringes på marker. Overførslen til gyllevogn ved udbringning sker vha. sugekran.

Gødningsproduktionen i ansøgt drift er, jf. lagerregnskabet angivet til:

Gødningstype	Mængder i m ³ /år
Flydende husdyrgødning	7890
Vaske- og rengøringsvand	400
Tilledning fra befæstede arealer	70
I alt	8360 m³

Tabel 8a: Gødningsproduktion

Der er følgende opbevaringsanlæg for gylle på ejendommen:

Opbevaringsanlæg	Opførelsesår	Kapacitet m ³
Fortank	Ny	40
Gyllekanaler - eks. stald	Eksisterende	580
Gyllekanaler - ny stald	Ny	448
Gyllebeholder	1992-kontrolleret i 2001	1200
Gyllebeholder - ny	Ny	5500
Samlet kapacitet gylle		7768 m³

Tabel 8b: Oversigt over opbevaringsanlæg

Samlet set er der med en gylleproduktion på 8360 m³ og en opbevaringskapacitet på 7768 m³ en opbevaringskapacitet på $7768 \cdot 12 / 8360 = 11,2$ måneder. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er således opfyldt.

De praktiske forhold omkring opbevaring og afhentning af frisk gylle og opbevaring af afgasset gylle er pt. ikke afklaret. Samlet vurderes, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til tilfredsstillende opbevaring af frisk såvel som afgasset gylle.

Den eksisterende og nye tank vil blive overdækket med fast overdækning og der stilles som nævnt vilkår hertil. Der er desuden mulighed for inddragelse af decentral tank på 750 m³ beliggende Farrisvej 14F, 6560 Sommersted, ejet af ansøger Finn Christoffersen. Denne er dog ikke medregnet i lagerkapaciteten, da der er tilstrækkeligt opbevaringskapacitet uden inddragelse af ekstra beholder.

Dybstrøelse

Dybstrøelse anvendes ikke ved slagtesvineproduktionen, hvorfor der ikke er opbevaringskrav hertil.

Ammoniakfordampning

Ved udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra nye stalde og lagre reduceres med en bestemt procentdel. I 2007 er kravet en 15 % reduktion, mens det i 2008 stiger til 20 % og i 2009 som minimum en 25 % reduktion. Kravene gælder for den del af et husdyrbrug, der udvides, samt for stalde, der renoveres. Ved nyetableringer gælder kravet hele det nyetablerede anlæg.

Ansøgningen for Farrisvej 36 er fra 2008, og dermed er 20 % reduktionskravet gældende for denne godkendelse.

Ammoniakkvædet til bedriften på minimum 20 % er opfyldt ifølge www.husdyrgodkendelse.dk med en samlet emission på 7234,0 kg N/år, heraf 2920,8 kg N/år meremission.

Reduktionskravet er opfyldt ved at anvende foderkorrektion, se nedenfor, samt at overdække de to gyllebeholdere på ejendommen.

Der er foretaget en korrektion af foderet i forhold til normtal. Indholdet af råprotein i foderet til alle slagtesvinene (hele bedriften) reduceres fra normen 157,6 g råprotein pr FE til 157 g pr FE.

Beregningsformlen af korrektionsfaktoren for indhold af kvælstof i gyllen sker ved hjælp af følgende formel for type 2 korrektionen:

$$\text{Korrektionsfaktor} = ((\text{FE}_{\text{sv}} \text{ pr. produceret svin} \times \text{g råprotein pr. FE}_{\text{sv}} / 6250) - ((\text{slagtevægt} \times 1,31 - \text{indgangsvægt}) \times 0,028 \text{ kg N pr. kg tilvækst})) / 3,19.$$

Formlen er lavet ved anvendelse af tallene:

- FE/prod. svin: 2,85, standard tal (2005/2006)
- Råprotein-indhold/FE: 157 g/FE, oplysning fra ansøgning
- Ind- og afgangsvægt: 32-114 kg, dvs. 82 kg tilvækst.

Formlen resulterer i følgende korrektionsfaktor: **0,82**.

Ved sænkning af foderets proteinindhold falder indholdet af ammonium i urin og gyllens pH reduceres. Begge forhold medfører en lavere ammoniakfordampning. Ved at fastsætte et vilkår om foderkorrektion type 2 stilles landmanden frit mht. at variere på de fire faktorer, som indgår i beregningen af foderkorrektionen.

Der stilles vilkår om maksimal tilladt korrektionsfaktor på 0,82 for slagtesvinene og dokumentationen heraf. Der stilles yderligere vilkår til drift, vedligeholdelse (og dokumentationen) af beholderoverdækningen, ventilationsanlæg mv., så det med rimelighed kan sikres at ammoniakfordampningen svarer til det i ansøgningskemaet oplyste.

Lugt

Produktionsudvidelsen vil medføre en lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser. Lugtgener fra staldanlæg er beregnet i ansøgningskemaet og ifølge denne lugtberegning er geneafstandene til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone overholdt.

Der er ca. 300 m til nabo uden landbrugspligt, 725 m til samlet bebyggelse og ca. 3,7 km til nærmeste byzone (Jels). De i ansøgningsystemet beregnede geneafstande til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone fremgår af tabel 10 nedenfor. Alle er beregnet efter ny lugtgenemodel.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand nudrift	Vægtet gens afstand	Genekriterie overholdt
Byzone	857,17 m				Genekriterie overholdt. Ingen naboer indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	662,98 m	306,95 m	405,0 m	730 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafst. kortere end vægtet gennemsnitafstand
Enkelt bolig	336,56 m	336,56 m	183,9 m	359,4 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafst. kortere end vægtet gennemsnitafstand

Tabel 10: Oversigt over opbevaringsanlæg

Lugtgenekriterierne er dermed overholdt, hvorfor udvidelsen ikke vurderes at give anledning til en væsentlig stigning i lugtgener fra staldeanlæg. Der stilles vilkår til ventilationen og afkasthøjden på de eksisterende og planlagte staldbygninger.

Opførelse af gyllebeholderen vil medføre en uændret eller mindsket lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser, da den overdækkes.

Mark 6-0 er beliggende indenfor 200 m til byzone (Jels by). Der er fremsat forslag om udlægning af Farris til boligområde i landzone (18.B.18), men der ligger ingen udbringingsarealer indenfor 200 m af denne udlægning.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, mv. således at udbringningen ikke giver anledning til unødige gene.

På veletablerede afgrøder køres ud med gyllevogn med drypfri slæbeslanger og nedharves indenfor 6 timer. Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder minimeres ammoniakfordampningen, såvel som lugtgenerne på grund af mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. På græsmarker og sort jord nedfældes gyllen.

Spildevand

- Husspildevand ledes via 3-kammertank til mikrobiologisk renseanlæg.

- Der er intet sanitært spildevand fra driftsbygninger.
- Vask af maskiner foregår på møddingsplads med afløb til gyllebeholder (samlet vaskevandsmængde fra stald- og maskinvask 400 m³).
- Tagvand ledes til naturlig nedsivning i grøft og vandløb (ca. 3260 m³).

Den medsendte afløbsplan er vedlagt som bilag 2. Der stilles vilkår om at denne opdateres og verificeres af autoriseret kloakmester.

Det vurderes derudover, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Til- og frakørselsforhold

Omfanget af antal til- og frakørsler pr. år er jf. ansøgningen:

Transporttype	Nudrift Antal transporter pr år	Ansøgt Antal transporter pr år
Husdyrgødning - gyllevogn	100	425
Foder	54	98
Døde dyr	65	80
Udlevering af dyr (slagtning)	52	78
Indlevering af dyr	26	52
Husdyrgødning - afhentning af fiberfraktion	-	17
Hjælpestoffer (rengøringsmidler, mv.)	4	4
Olie (brændstof)	3	4
I alt pr. år	304	758

Tabel 11: Til- og frakørsel

Skemaet angiver antal transporter. En transport vil omfatte både til- og frakørsel. Transporter foregår i dagtimer og på hverdage, dog vil slagtesvin oftest hentes om natten.

Intern transport f. eks. i forbindelse med fodring er ikke inkl. i ovennævnte oversigt.

Antallet af transporter vil stige, idet der skal transporteres flere dyr, mere foder og gylle til og fra ejendommen. Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vurderes at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke væsentligt som følge af ansøgningen.

Samlet stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 304 til ca. 758 dvs. en stigning på 454 transporter (149 %) - dvs. ca. 3 transporter om dagen på hverdage.

Det eksisterende udspretningsareal er beliggende indenfor 10 km fra ejendommen. Transportveje til udbringning af husdyrgødning ses af bilag 3. Der er ingen tættere bebyggede områder på ruten.

Intern transport og trafik på ejendommen i forbindelse med til- og frakørsel vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne og der stilles ingen skærpede vilkår.

Miljøgodkendelsen meddeles i medfør af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug og der kan ikke stilles vilkår til trafik/ kørsel på offentlig vej. Dette reguleres af færdselsloven.

Støj

Støjbelastning af naboer kan forekomme i forbindelse med staldventilation, kompressorer i værkstedet, pumper, mv.

Den mekaniske ventilation er automatisk trinstyret, således at den ikke kører på fuld hastighed konstant. Kompressoren er placeret inden døre, hvorfor der ikke forventes væsentlige støjgener herfra. Derudover er nærmeste naboer placeret ca. 300 m fra anlægget.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning/ måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Vejen Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Fluer og skadedyr

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer. Desuden er der installeret overbrusningsanlæg i slagtesvinestalden, hvilket er med til at hindre udklækning af fluelarver. Der stilles vilkår om, at fluer bekæmpes i overensstemmelse, med retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

For at minimere risikoen for gener forårsaget af rotter opbevares foder under ordentlige forhold, således at rotter ikke tiltrækkes. Ejendommen efterlever kommunes retningslinjer for rottebekæmpelse. Der stilles vilkår om forebyggende rottebekæmpelse af autoriseret firma, da der forekommer oplagring af foder på virksomheden.

Støv

Driften forventes ikke at give væsentlige støvgener udenfor anlæggets areal. Dette begrundes med at der ikke forekommer strøelse i staldene. Derudover er anlægget placeret fjernt fra nabobeboelser, hvorfor bl.a. foderindblæsning og intern trafik ikke vurderes at medføre væsentlige støvgener.

Der stilles vilkår til at driften ikke må give væsentlige støvgener udenfor eget areal samt til etableringen af støvreducerende foranstaltninger.

Lys

Der er lys i staldene ved fodring og ved tilsyn. Der er udendørs lys i gårdspladsen, som er tilknyttet en sensor og en timer, således at lyset tænder ved mørkets frembrud og slukker igen kl. 22. Lys ved udleveringspladserne tændes manuelt og således kun ved behov.

Det vurderes ikke at udvidelsen på Farrisvej 36 vil forårsage væsentlige lysgener. Der stilles vilkår til porte, staldåbninger mv. skal holdes lukkede for at reducere evt. lysgener.

Oplag af olie og kemikalier

Der er følgende oplag af olie på ejendommen.

- Dieselolietank på 1800 ltr fra 2009, placeret indendørs på fast betongulv i maskinhus.
- Fyringsolie opbevares i tre nedgravede plasttanke fra 1975 på hver 2500 ltr.

Sprøjtemidler opbevares i aflåst skab i maskinhus. Sprøjten påfyldes på møddingsplads fra separat vandtank og den rengøres i marken.

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof og kemikalier skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord og grundvand.

Affald

Der er særskilte 400 liters containere på ejendommen til plast, pap, papir, glas og metal. Containerne afhentes hver 14. dag af kommunalt foranstaltet renovation.

Fast affald vil typisk inkludere elementer som tom emballage fra vaskemidler, skyllemidler, foderminerale, gummihandsker, plasthansker, vat, papir, pap og plast fra emballage, overdækningsplast, lysstofrør, elpærer, papir, medicinrester, emballage fra medicin og andre medikamenter (ormekur, fluestrips osv.).

Affaldet vil typisk kunne opdeles i nedenstående:

19.00 Forbrændingsegnet

23.00 Ikke forbrændings egnet

50.00 Papir og pap

51.00 Glas

52.00 Plast (EA-kode 02 01 04) (afdækningsplast og indpkningsplast)

52.06 PVC

56.20 Jern og metal

Affald opbevares og bortskaffes efter kommunens regulativer.

Der foretages ikke afbrænding af affald på ejendommen. Det gælder dog ikke afbrænding af affald som haveaffald og skovaffald. Der gøres opmærksom på at haveaffald ikke må afbrændes.

Olieaffald afleveres til genbrugsplads en gang årligt. Derudover står maskinstation for bortskaffelse af olie ved olieskift på maskiner. Kemikalie- og pesticidemballageaffald afleveres rengjorte til renovation (ca. 5 kg dunke årligt).

Veterinært affald afleveres til dagrenovation og kanyler afleveres til apotek som står for bortskaffelse (anslået ca. 3 kg affald årligt). Virksomhedens medicinaffald, veterinært affald m.v. opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets affald opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt.

Døde dyr er placeret på hævet plads, overdækket med kadaverkappe ca. 200 m fra produktionsbygninger og 50 m fra offentlig vej. Døde dyr afhentes af DAKA efter behov med dags varsel (ca. 1-2 gange om ugen). Opbevaring og afhentning af selvdøde og aflivede dyr

reguleres af Ministeriet for familie- og forbrugeranliggendes bekendtgørelse nr. 439 af 11/05/2007, som ændret ved BEK nr. 1005 af 14/08/2

Risici

Mulige uheld forbundet med driften kan være: uheld ved pumpning af gylle, overløb ved påfyldning af dieseltank, overløb ved påfyldning af traktor fra dieseltank, uheld ved håndtering af pesticider.

For at minimere risikoen for sådanne uheld sker påfyldning af diesel under opsyn, og påfyldningspistolen er forsynet med automatisk lukkemekanisme. Dertil sker påfyldning af marksprøjte under opsyn ligesom der er sikring mod tilbageløb ved påfyldning af sprøjte med kontraventil, desuden suges fra separat vandtank.

For at imødegå uheld og begrænsning af eventuelle følger for omgivelserne stilles der vilkår om udarbejdelse af beredskabsplan for husdyrbruget.

Vejen kommune vurderer herefter, at risici er minimeret og med udarbejdelse af beredskabsplan sikres begrænsning af følgevirkninger af eventuelle uheld.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik

Begrebet "bedst tilgængelig teknologi" dækker over den teknik, som mest effektivt giver et høj beskyttelsesniveau for miljøet som helhed og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter. I relation til anvendelsen af bedst tilgængelige teknikker skal ansøgningen og miljøgodkendelsen som minimum følge kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (det såkaldte BREF-dokument).

Principperne i dette referencedokumentet tager udgangspunkt i svine- og fjerkræbrug og dækker over følger aspekter, hvorefter vurderingen af BAT skal foretages:

1. Godt landmandskab/ Management
2. Fodringsstrategier
3. Staldsystemer
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring og behandling af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning

Ad 1: Godt landmandskab/Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld.

Der oplyses om overholdelse af BAT på Farrisvej 36:

- Medarbejdere uddannes løbende.
- Medarbejdere kender vilkår og ansvar i miljøgodkendelsen.
- I årsrapporten registreres forbrug af handelsgødning, energi, indkøbt foder og pesticider.

- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsplan og -regnskab.
- Der rengøres jævnligt i og omkring siloer for at minimere lugtgener og uhygiejniske forhold.

Der stilles vilkår til omfanget af egenkontrol samt registrering af denne. Derudover stilles der vilkår om udarbejdelsen af en beredskabsplan.

Det vurderes at bedriften Farris 36 anvender BAT indenfor management.

Ad 2: Fodringsstrategier

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

Produktionen på Farrisvej 36 anvender BAT indenfor fodring da der anvendes fasefodring (færdigfoder), E-kontrol samt foderkorrektio. Der stilles vilkår hertil.

Ad 3: Staldsystemer

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT for husdyrbrug med slagtesvin at anvende et staldsystem med delvis spaltegulv (25-49 %) samt et fuldspaltegulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle.

Ejendommen drives efter til en hver tid bedst tilgængelige teknologi. Der er således valgt:

- Delvist spaltegulv i den nye og i dele af det eksisterende anlæg. Dette er med til at forbedre grisenes velfærd og sænker ammoniakfordampningen med op til 15 % i forhold til referencesystemet, drænet gulv med gyllekumme under hele gulvarealet.
- Temperaturstyret ventilation i staldene, som er tilkoblet et alarmsystem, som ringer op til landmandens tlf. i tilfælde af strømsvigt eller anden forstyrrelse, som forhindrer anlægget i at køre.
- Overbrusningsanlæg både til iblødsætning før vask og til overbrusning i staldene ved eksempelvis for høj temperatur. Det er både af hensyn vandforbruget, til dyrevelfærd og for på den måde at sikre, at grisene har mulighed for afkøling i varme perioder. God drift og styring af overbrusning af gødearealer medvirker til at kontrollere dyrenes gødeadfærd. Dermed medvirker overbrusningen til at sikre, at husdyrgødningen hurtigt føres fra stald til lager, hvorved både lugtgener og ammoniaktab mindskes. Desuden reduceres muligheden for udklækning af fluelarver.

Fravalg af BAT vedr. staldsystemer

- Der installeres ikke forsøringsanlæg, idet udvidelsen sker i både nye og eksisterende bygninger og det i eksisterende bygninger ikke er muligt at etablere forsuring pga. risiko for syrepåvirkning af gyllekanalernes beton. Erfaringer med forsøringsanlæg fra andre ejendomme har vist, at der er en risiko for forværring af lugtgener på ejendomme, hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Pga. risikoen for forværrede lugtgener i forhold til nærliggende naboer fravælges forsøringsanlæg. Samtidig er energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg opgjort til min. 20.000 kWh, hvilket vurderes ikke at være proportionalt i forhold til miljøgevinsten.

- Der etableres ikke gyllekøling, da det ikke kan svare sig økonomisk at etablere og drive, idet miljøgevinsten er for lav og det ikke er muligt at genanvende varmen fra anlægget i en slagtesvinestald.

Der er valgt at beholde fuldspaltegulvet i slagtesvinestalden, idet det vil være for dyrt at begynde at skifte dette ud på nuværende tidspunkt, hvor der stadig vil gå mange år før inventaret er nedslidt. Der vil i 2015, hvor det bliver forbudt at holde slagtesvin på fuldspalter, blive foretaget de nødvendige tiltag for at staldsystemet lever op til lovkravet.

Det vurderes ud fra ovenstående at anlægget lever op til BAT i forhold til staldteknologier.

Ad 4: Forbrug af vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering og reparation af lækager.

Ejendommen Farrisvej 36 anvender BAT da:

- Der er optimeret styring af overbrusningsanlæg (de er temperaturstyrede og lavtryksstyrede).
- Staldene sættes i blød et døgn før rengøring ved overbrusningsanlæg.
- Lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Der er tilkoblet alarm på vandledningen, som ringer op til mobil ved vandtryksfald.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at installere energibesparende belysning.

- På Farrisvej 36 er lyset i staldene tændt ca. 8 timer dagligt (med dagslysstyring).
- Udendørs belysning er kun tændt ved behov og timer på udendørs belysning, hvor der anvendes 6 watts pærer. Ved udleveringssteder anvendes lystofrør, der tændes manuelt.
- Der er automatisk fodringsanlæg.
- Der er strømbesparende vertikal eta ventilatorer med multistep udsugning/ trinløs styring.

Der stilles vilkår til at bedriften skal registrere vand og el-forbrug minimum kvartalsmæssigt, medmindre fjernaflæsning/ monitorering er mulig. Der stilles ligeledes vilkår til ventilationen i staldanlæg og vedligeholdelsen af disse så energiforbruget minimeres bedst mulig.

Det vurderes ud fra ovenstående at anlægget lever op til BAT i forhold til energi- og vandbesparende teknologier.

Ad 5: Opbevaring af husdyrgødning

For så vidt angår BAT ved opbevaring af svinegylle omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag.

På Farrisvej 36 er:

- Gyllebeholderne bygget efter gældende lovgivning, som kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Beholderne inspiceres visuelt og det sikres, at beholdernes bund og vægge er tætte.

- Gyllen omrøres kun umiddelbart inden tømning.
- Gyllebeholdere er forsynet med fast låg, med henblik på at reducere lugtpåvirkningen af omgivelserne, ligesom ammoniakfordampningen mindskes.

Det vurderes ud fra ovenstående at anlægget lever op til BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning. Der stilles krav til overdækningen af gyllebeholdere.

Ad 6: Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken med arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstof optag forekommer.

Aktiviteterne på ejendommen anvender BAT, da

- Udbringning af husdyrgødning tilpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning og udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Der køres ikke ud på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der findes på udbringningsarealerne ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløb.
- Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplan hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødernes forventede behov. I mark- og gødningsplanen skal der tages hensyn til bl.a. jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte, samt kvælstofudnyttelsen.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv. således udbringning ikke giver anledning til unødige gener.
- Gyllen udbringes med slæbeslanger og nedharves indenfor 6 timer og nedfældes på sort jord og i græsmarker.

Det vurderes at bedriften lever op til BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning.

Samlet vurderes at husdyrbruget har etableret de umiddelbart relevante og tilstrækkelige foranstaltninger ved anvendelse af bedst anvendelige teknik. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår med hensyn til bedst tilgængelige teknologi.

Påvirkning af beskyttet natur - ammoniak

Generelt krav til ammoniakreduktion

Det generelle krav til ammoniakreduktion på 20 % fra stalde og lagerbygninger i forhold til referencestaldsystemet 2005/6 er som nævnt overholdt for virksomheden.

Ammoniakfordampningen fra bedriften er på 7234 kg N/år, heraf er 2920,8 kg N/år meremission.

Reduktionskravet er opfyldt ved at anvende foderkorrektion, samt at overdække de to gyllebeholdere.

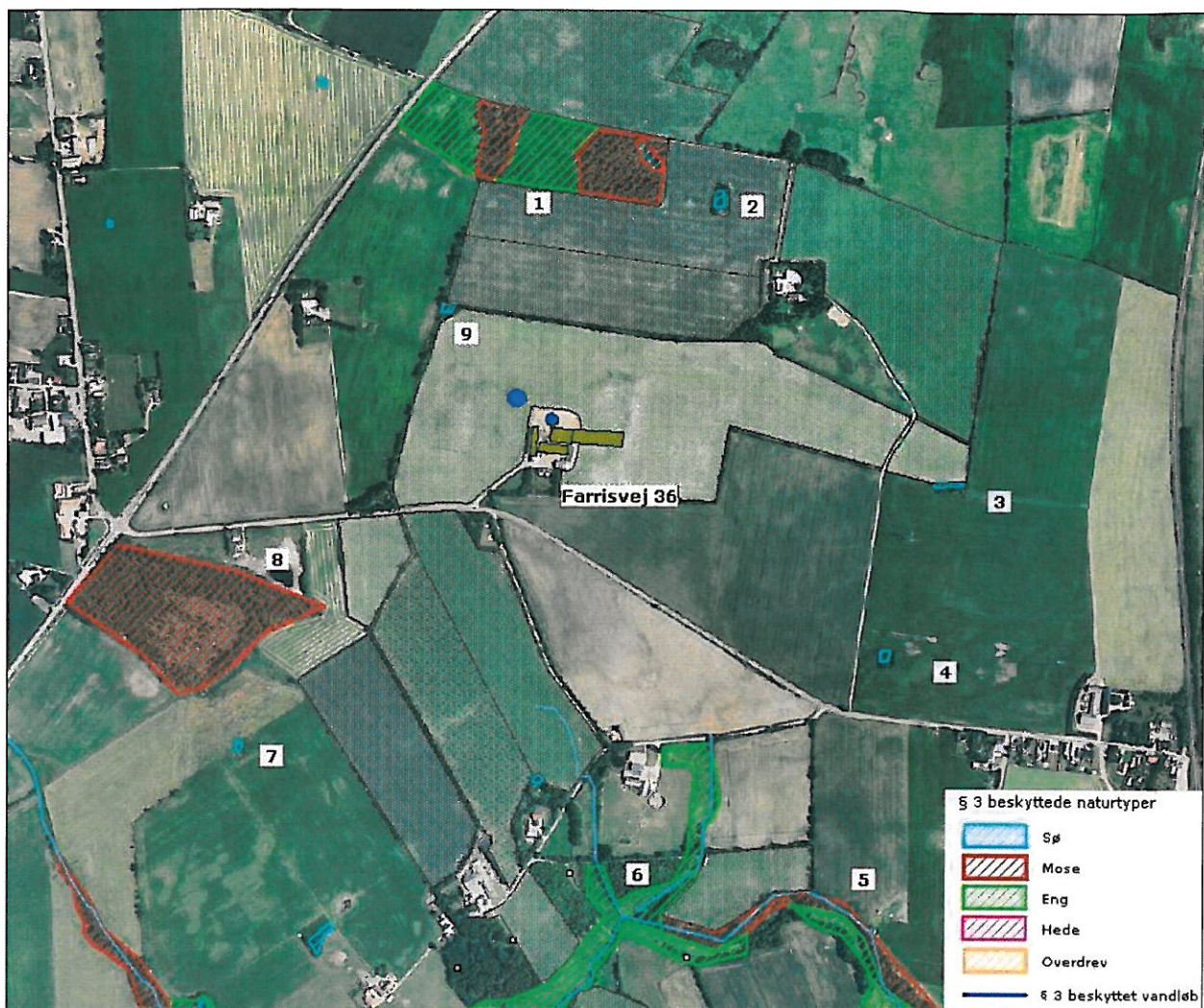
Ammoniakbelastning af naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde, der er underlagt regulering efter Husdyrlovens § 7. De nærmeste § 7 områder er beliggende 7,6 km syd for Farrisvej 36.

Ammoniakbelastning af naturområder beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven og § 23 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

I § 3 i Naturbeskyttelsesloven fremgår det, at der ikke må foretages en ændring i tilstanden af søer (>100 m²), vandløb, heder, ferske enge, strandenge, overdrev og moser og lignende.

Ejendommens placering i forhold til naturområder, der er beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven fremgår af figuren næste side samt tabel 12.

Figur 4. Ejendommens beliggenhed ved § 3 beskyttede naturområder.

Nr.	ID-nr.	Naturtype	Afstand fra anlæg	Merbelastning kg N/ha/år
1	200097968 m.fl.	mose/eng/overdrev	367 m (N)	0,7
2	200099402	sø	468 m (NØ)	-
3	200099438	sø	549 m (Ø)	-
4	200099454	sø	587 m (SØ)	-
5	200098731 m.fl.	mose/eng	873 m (SØ)	<0,1
6	200097972	eng	550 m ((S)	0,2
7	200099462	sø	750m (SV)	-
8	200098698	mose	453 m (SV)	0,5
9	200099417	sø	175 m (NV)	-

Tabel 12. Beskyttede naturområder, omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven. En del af naturområde 5 er delvist beliggende i Haderslev Kommune. ID-nummer er fra <http://www.miljoportal.dk/>.

For at vurdere det ansøgtes indflydelse på naturområderne er der udarbejdet beregninger på den forøgelse af ammoniakdepositionen, der sker som følge af udvidelsen. Resultatet ses som belastningen i sidste kolonne i tabel 12.

Baggrundsbelastningen i Vejen Kommune er senest i 2007 blevet anslået til 16 kg N/ha/år. Tålegrænsen for naturtypen moser og kær er generelt på mellem 5 og 25 kg N/ha/år og for typen ferske enge på 15 og 25 kg N/ha/år.

Jævnfør Naturdata er der følgende registreringer på naturområderne omkring ejendommen:

Nr. 1 er et naturområde der i 2008 er registreret med en mosaik af fersk eng med bl.a. mosebunke, lav ranunkel og lysesiv og med mere tørre overdrevarsarealer med bl.a. brunelle, smuk perikon og almindelig kællingetand, men også under tilgroning med birkekrat, brombær, hvidtjorn, eg, røn, tørst og gråpil. Området er ikke ammoniakfølsomt.

Nr. 8 er en lysåben hedemose registreret i 2008 med bl.a. blåtop, kragefod, tue kæruld, alm. star, næbstar, kærtidsel, tormentil, bølget bunke tyttebær og alm. tørvemos. Mosen er under tilgroning med birk og pil.

Der er ikke nogen registrerede besigtigelser eller artsfund på andre naturområder. Der er ikke beregnet på merbelastningen på søerne, da disse ikke regnes som værende kvælstofbegrænsede eller ligger i tilknytning til særligt sårbare lokaliteter - alle er beliggende i det åbne land.

For naturområder af typen ferske enge er det ud fra luftfoto vurderet at område 5 er natureng, hvorfor den anbefalede nedre tålegrænse for ferske enge på 15 kg N/ha/år anvendes ved vurderingen.

Område nr. 1 og 6 er tilsyneladende kulturprægede, hvorfor en ammoniakpåvirkning vil være af mindre betydning.

Tålegrænsen for mosen i område 8 vurderes at være 10-20 kg N/ha/år (hedemoser). Mosen er under tilgroning og det vurderes at de lysåbne partier midt i området modtager betydeligt mindre ammoniak fra anlægget. Vejen Kommune vurderer derfor at naturtypen ikke ændres med den beregnede deposition.

Det ses, at alle merbelastningerne i tabel 12 er under 1,0 kg N/ha/år. Ingen af områderne får over 0,7 kg N/ha/år fra udvidelsen på Farrisvej 36. Flere af områderne vil dog kunne modtage ammoniak fra flere husdyrbrug. Bl.a. område 1 og 8, hvor der er et brug udover ansøger med over 75 DE.

Eng/moseområdet (nr. 1, jf. tabel 12) vil modtage den højeste deposition på ca. 0,7 kg N/ha/år, tålegrænsen er på 10-15 kg N/ha/år. Jævnfør MST notat er det ikke muligt at påvise effekter af naturområderne med en merbelastning under 1 kg N/ha/år. Der er ikke foretaget en fornyet besigtelse af området hvilket udgør en risiko, men grundet den lave merbelastning, kommunens generelle kendskab til området og MST vurdering af tærskelværdier for påvisning af effekter, vurderes den risiko til at være minimal. Det vurderes derfor, at merbelastningen af ammoniak som følge af udvidelsen på Farrisvej 36 ikke vil forårsage en dispensationskrævende tilstandsændring på området.

Det vurderes at merbelastningen af ammoniak som følge af udvidelsen på Farrisvej 36 ikke vil forårsage en dispensationskrævende tilstandsændring på de i tabel 12 nævnte naturområder. Der stilles vilkår til foderkorrektionen af type 2 og overdækning af gyllebeholdere. Derudover stilles der ikke yderligere vilkår til begrænsningen af ammoniakemissionen fra anlægget.

Det vurderes endvidere, at anlægget ikke vil medføre forringelser for særligt kvælstoffølsomme naturområder (§ 7-områder), idet de nærmeste af disse arealer ligger i en afstand på mere end 7,6 km fra anlægget.

Arealer - beskyttelse af natur, jord, grundvand og overfladevand

Sædskifte

Husdyrbruget anvender sædskifte S2 og S4 som både reference og ansøgt sædskifte. Sædskifte S2 er jf. Notat fra Skov- og Naturstyrelsen d. 27.6.2007 om Standardsædskifter og referencesædskifter et svinesædskifte med 10 % efterafgrøder og et udvaskningsindeks på 93.

Sædskifte S4 er jf. Notat fra Skov- og Naturstyrelsen d. 27.6.2007 om Standardsædskifter og referencesædskifter et svinesædskifte med 10 % efterafgrøder og et udvaskningsindeks på 98.

Sædskifterne er ikke anvendt som virkemiddel, men er en forudsætning for ansøgningen. Derfor stilles der ikke specifikt vilkår om anvendelse af S4 eller S2.

Arealer beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven

Der er ingen harmoniarealer, beliggende i naturområder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er ikke hældning over 6 grader fra udbringningsarealerne til nærliggende naturområder eller vandløb.

Søer og vandhuller beliggende på/ved udbringningsarealerne er beskrevet i afsnit om bilag IV arter mv.

Nitratudvaskning til grundvand

Flere udbringningsarealer er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder (de ejede marker 6-0, 6-1 og 6-2), se figur 5 nedenfor.

Udvaskningen af nitrat til grundvandet må i nitratfølsomme indvindingsområder maksimalt være 50 mg nitrat pr. liter vand, der forlader rodzonen eller hvis den er højere må niveauet ikke stige som følge af udvidelsen (i forhold til nudrift). Da der i afgørelsen om ikke-VVM pligt til tidligere udvidelse (af 9.11.2006 af Sønderjyllands Amt, sagsnr. 06/3933) er fastsat et maksimalt tilladt niveau på 47 mg nitrat/l videreføres dette krav, hvorfor udvaskningen i denne godkendelse ikke må overstige dette niveau.

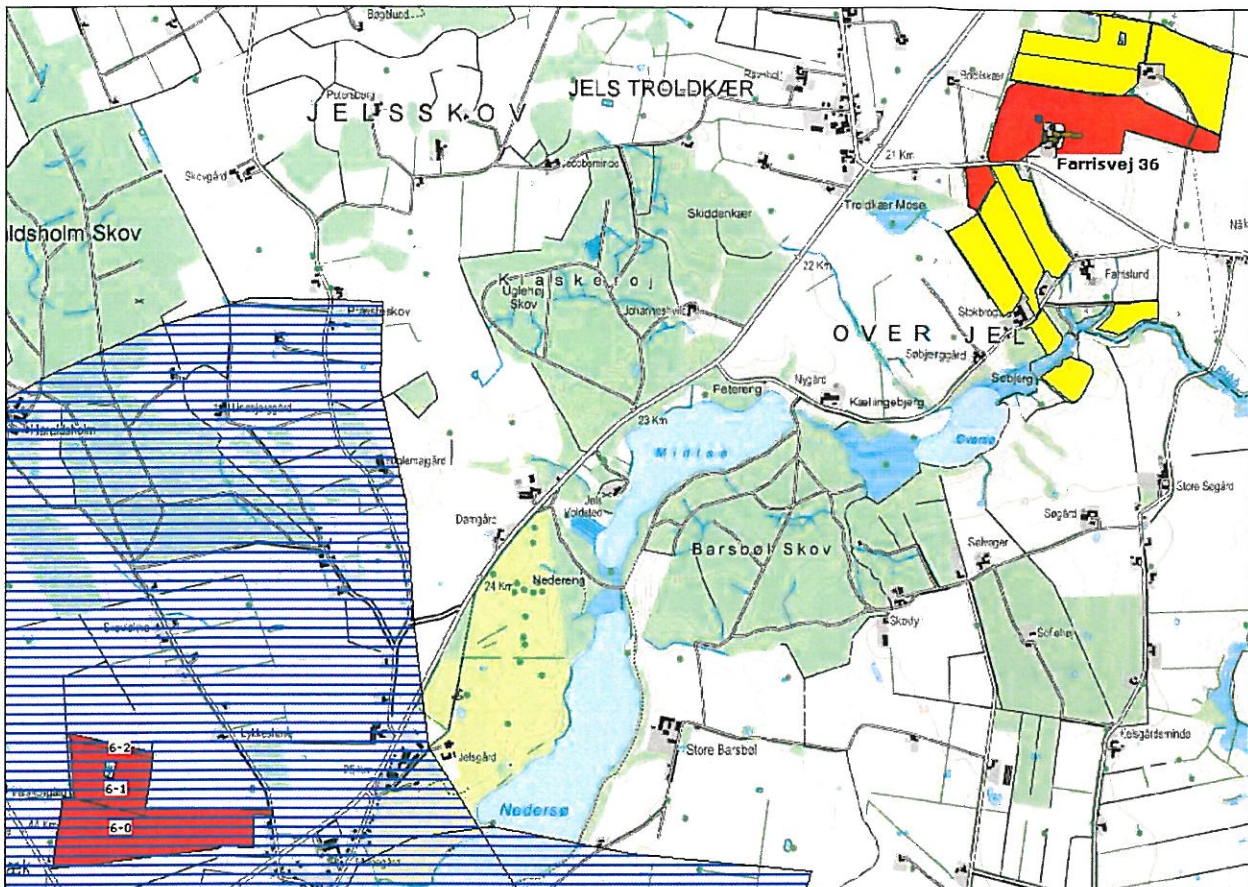
Der er i ansøgningsystemet (vha. Farm-N) beregnet på nitratudvaskningen for de ejede arealer i det nitratfølsomme indvindingsområde.

Beregningerne viser, at den ansøgte drift giver en nitratudvaskning på mellem 36 og 38 mg nitrat pr. liter ud af rodzonen. Dermed er det skærpede beskyttelsesniveau overholdt.

Der er ikke særlige tiltag (ift. efterafgrøder, kvælstofnormer eller reduceret dyretryk) for at opnå de beregnede udvaskningsniveauer, hvorfor der ikke stilles særlige vilkår hertil. Der stilles dog vilkår til den udbragte mængde husdyrgødning så beregningsforudsætninger i ansøgningskemaet og næringstilførslen til arealerne kan reguleres.

Det vurderes at det generelle beskyttelsesniveau, som det er fastlagt i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug og det skærpede niveau, er overholdt.

Figur 5. Arealernes placering i forhold til nitratfølsomme indvindingsområder, der ses som vandret skraverede områder sydvest for ejendommen.

Nitrat til overfladevand

Beskyttelse af vandområder mod nitratbelastning i forhold til overfladevand fokuserer på de oplande, der afvander til de mest sårbare Natura 2000 områder. Disse områder er klassificeret indenfor nitratklasse I-III. Harmoniarealerne i nærværende miljøgodkendelse ligger ikke indenfor oplande, der er klassificeret indenfor nitratklasse I-III (jf. tabel 4). Nærmeste N-klasse område er 10,2 km mod sydøst.

Der er i ansøgningskemaet anført en udvaskning af nitrat til overfladevande på 55,1 kg N/ha ved et det ansøgte dyretryk (DE_{reel}) på 1,4 DE/ha.

Fra udspretningsarealerne til nærliggende søer eller vandløb er der ingen områder med en terrænhældning over 12 grader. Derfor vurderes det, at der ikke er risiko for stor overfladisk afstrømning af husdyrgødning ned mod sådanne vandområder.

Det generelle beskyttelsesniveau som det er fastlagt i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug, vurderes at være tilstrækkeligt og der stilles ingen yderligere vilkår.

Fosfor

Ifølge Vejen Kommunes retningslinier for fosforbeskyttelse i søoplade fra nov. 2009 betragtes søoplade sagsbehandlingsmæssigt som værende et Natura 2000 område overbelastet med fosfor.

Ud fra oversigtskort vurderes det, at alle marker ligger i oplandet til Jelssøerne. For de enkelte marker gælder følgende:

Mark nr. 1-0, 2-0 og 3-0 har alle jordbundstypen JB3 svarende til grov lerblandet sandjord. Fosfortallet for disse jorde er i ansøgningen oplyst til 8,5, 5,1 henholdsvis 5,1.

Mark nr. 4-0, 5-0, 6-0, 6-1 og 6-2 har jordbundstyperne JB5-6 svarende til grov eller fin sandblandet lerjord. Fosfortallet for disse jorde er i ansøgningen oplyst til <4,0.

Bedriftens årlige produktion af fosfor, indeholdt i husdyrgødning vil før separering blive 9040 kg P efter udvidelsen. Denne mængde afsættes til biogasanlæg. Retur fra biogasanlægget modtages afgasset (forarbejdet) gylle svarende til 2264 kg P som udsprede på egne arealer (87,5 ha) svarende til en tilførsel på 25,9 kg P/ha.

Der fraføres gennemsnitligt 25,4 kg P/ha/år. Det maksimalt tilladte overskud er iht. Husdyrbekendtgørelse.dk beregnet til 0,7 kg P/ha/år. Krav til fosforoverskud er i henhold til ansøgningsmaterialet opfyldt med et reelt angivet overskud på 0,5 kg P/ha/år.

Det vurderes ud fra ovenstående, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt for udbringningsarealerne. Udspredningen må dog ikke være større, end harmonireglerne giver mulighed for.

Fra udsprede arealerne til nærliggende søer eller vandløb er der ingen områder med en terrænhældning over 12 grader. Derfor vurderes, at der ikke er risiko for stor overfladestrømning af fosfor ned mod vandområder. Der forudsættes overholdelse af 2 m bræmme efter vandløbsloven.

Natura 2000

Bedriften er placeret ca. 5,8 km syd for det nærmeste Natura 2000 område, som er EF-habitatområde nr. 80: Kongeå.

Dette område udpeget på grund af arterne: bæklampret (*Lampetra planeri*), flodlampret (*Lampetra fluviatilis*), snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*), odder (*Lutra lutra*), samt på grund af forekomsten af naturtyperne vandløb med vandplanter, bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn samt rigkær.

Ingen af bedriftens udbringningsarealer er beliggende i internationale naturbeskyttelsesområder eller i fredet område.

På grund af afstanden vil udvidelsen ikke kunne give anledning til en målbar merbelastning af dette område mht. ammoniakfordampning eller næringsstofpåvirkning.

Udbringningsarealerne afvander til Vadehavet. Vadehavet er Habitatområde nr. 78: Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 49: Engarealer ved Ho Bugt, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 57: Vadehavet, samt Ramsarområde nr. 27: Vadehavet. Udpegningsgrundlaget for Vadehavet er bl.a. den prioriterede naturtype "kystlaguner og strandsøer". Eutrofiering har en skadelig effekt på gydeområderne, hvis iltindholdet nedsættes, og bunden belægges med et slamlag.

Vadehavet modtager vand fra et opland på 4.400 km² og alle ejendommens udbringningsarealer (87,46 ha) afvander til Vadehavet. Ejendommens arealer udgør således under 0,01 % af Natura 2000 områdets opland. Der foreligger i dag ikke et tilgængeligt

beregningsværktøj, der kan vise, belastning til Natura 2000 området fra det ansøgte. Det må forventes, at de kommende års udarbejdelse af natur- og vandplaner vil give et bedre grundlag for vurderingen af den akkumulerede miljøbelastning af Natura 2000-området. Imidlertid er beskyttelsen af Natura2000 områderne er indarbejdet i Husdyrlovens gennem beskyttelsesniveauet i bilag 3 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse af husdyrbrug. Det vurderes, at denne beskyttelse er tilstrækkelig til at sikre at områdets udpegningsgrundlag ikke udsættes for en væsentlig negativ påvirkning.

Bilag IV-arter, artsfredninger og rødlistearter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer på eller omkring landbrugsejendommen. På baggrund af faglig rapport nr. 635 og rapport nr. 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt Vejen Kommunes øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, markfirben, stor vandsalamander og spidssnudet frø. Heraf er vandflagermus omfattet af den danske rødliste som sårbar.

Vejen Kommune har ikke konkret kendskab til registrering af nogle af de nævnte arter i området eller til andre arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Vejen Kommune er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistearter på eller umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer eller i nærheden af anlægget.

I henhold til Bekendtgørelse om udpegnings- og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bkg. nr. 408 af 01/05 2007) § 11 vurderer Vejen Kommune, at udvidelsen med de stillede vilkår ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Der er flere § 3 beskyttede søer/vandhuller beliggende på eller i tilknytning til harmoniarealer. For at beskytte levestederne for padder sættes der vilkår til en 2 m sprøjte- og gødningsfri bræmme omkring de beskyttede vandhuller på/ved udbringningsarealerne.

På mark 2-0 er der en sø beliggende i markens nordvestlige hjørne og i mark 3-0 ligger der en sø mod sydøst, se kortbilag 1. Yderligere er der på mark 6-1 en sø beliggende midt i marken. På mark 5-0 ligger en beskyttet sø i markens nordlige del, som er beliggende i Kolding Kommune. På denne mark er der også et beskyttet vandløb i markens nordøstlige hjørne. På mark 4-0 gennemskæres marken af vandløb, der øjensynligt er rørlagt.

Langs kanten af mark 5-0 i markens sydlige del, som er beliggende i Haderslev Kommune er et eller flere små vandhuller som ikke er beskyttede. Haderslev Kommune har i bilag 4 stillet forslag til vilkår om en 5 m dyrknings- og sprøjtefri beskyttelseszone omkring alle søer og vandhuller beliggende på eller grænsende op til udbringningsarealer. Dette forslag er medtaget som vilkår i denne godkendelse.

Hensynet til landskabelige værdier og rekreative områder

Det påhviler kommunen at varetage de landskabelige værdier, herunder at stille krav om placering og udformning af ny bebyggelse.

Ejendommen Farrisvej 36 er beliggende i et typisk landbrugslandskab med spredtliggende gårde i relativt fladt terræn. Landskabet er åbent med læhegn. Anlægget er delvist synligt fra nord, øst og vest, men afskærmes mod Farrisvej i syd af bevoksning.

De nye anlæg på Farrisvej 36 placeres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse. Stalden opføres i samme stil som de øvrige staldbygninger og i forlængelse af den ene. Det vurderes, at nybyggeriets placering og udformning ikke vil skæmme det omgivende landskab.

Der stilles vilkår til opførelsen af afskærmende beplantning langs ejendommens vestlige side op til gyllebeholderen samt om, at det eksisterende læhegn mod syd fastholdes.

Ejendommen er beliggende i et område, der i Sønderjyllands Amts Regionplan 2005 er angivet som særlig værdifuldt landbrugsområde samt i et indsatsområde for grundvand.

Der er ingen uforstyrrede landskaber, værdifulde kulturmiljøer, rekreative områder/fritidsområder eller lign. indenfor 2 km af ejendommen. Cirka 500-800 m mod syd er i forbindelse med Jels søerne nærmeste værdifulde landskabsområde og område med geologisk værdi samt nærmeste fredede områder.

Det vurderes samlet, at de landskabelige retningslinjer i Regionplan for Sønderjyllands Amt er overholdt og der stilles derfor ikke yderligere vilkår knyttet til landskabelige værdier eller rekreative områder.

Hensynet til kulturhistoriske værdier

Fortidsminder, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 e må ikke ændres. Dette vil sige, at alle foranstaltninger, der indebærer en påvirkning af fortidsmindernes indhold og overflade ikke er tilladt. Endvidere må der, indenfor en afstand af 2 meter fra fortidsmindet, ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes jf. § 29 f i Museumsloven.

Der er ingen fortidsminder eller beskyttelseslinjer herfra på udbringningsarealet eller på gylleaftalearealer.

Sten- og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumlovens § 29 a, må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra kommunen.

Der er registreret beskyttede sten- og jorddiger grænsende op til flere af udbringningsarealerne: 1-0, 6-0, 6-1 og 6-2.

Der er ikke registreret beskyttede sten- og jorddiger i forbindelse med byggefeltet ved opførelse af stald og foderlade, og der ikke fredninger, der er i konflikt med projektet.

Der er ingen fredninger eller fortidsminder i nærheden af Farrisvej 36, ej heller beskyttelseslinjer fra sådanne eller kirkebyggelinjer, sø-, skov- eller å-beskyttelseslinjer.

Udvidelsen samt opførelsen af nybyggeri vurderes ikke at komme i konflikt med kulturhistoriske værdier. Der stilles derfor ikke særlige vilkår knyttet til kulturhistoriske værdier.

Husdyrbrugets ophør

Hvad angår ophør af driften af husdyrbruget vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i

tilfredsstillende tilstand. Her tænkes der på bortskaffelse af oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel.

Alternative muligheder

Fravalg vedr. staldteknologier mv. er beskrevet under afsnittet om bedst tilgængelige teknik.

Sammenfatning

Vejen Kommuner vurderer sammenfattende, at der kan meddeles godkendelse til projektet da:

- Husdyrbruget med de stillede vilkår kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst anvendelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

4 Øvrige forhold

Anmeldelse af byggeri

Da projektet indeholder byggeri, skal der indsendes byggeansøgning til Vejen Kommune.

Da vandforbruget overstiger 3.000 m³ skal der indsendes ansøgning om indvindingstilladelse til Vejen Kommune.

Særskilt tilladelse til udledning/ nedsivning af spildevand/overfladevand/tagvand skal ligeledes indhentes hos Vejen Kommune.

Kopimodtagere

Finn Christoffersen, Farrisvej 36, 6630 Rødding

Sønderjysk Landboforening, Billundvej 3, Vojens ved konsulent Marina M. Berndt på e-mail: mmb@slf.dk

Lise Vindt m.fl., Farrisvej 34, 6630 Rødding.

Pernille Jensen & Preben Staub, Farrisvej 37, 6630 Rødding.

Inger Irene Jensen, Farrisvej 38, 6630 Rødding.

Alex Pedersen m. fl. , Farrisvej 40, 6630 Rødding.

Troldkærskolen, Koldingvej 13, 6630 Rødding

Asbjørn Dall, Koldingvej 15, 6630 Rødding

Hans & Lissi Starup, Koldingvej 4, 6630 Rødding

Hans B. Muurholm, Koldingvej 6, 6630 Rødding

Annelise T. Petersen, Koldingvej 8, 6630 Rødding

Morten Paulsen & Mia Scheibel, Koldingvej 10, 6630 Rødding

Emil Andersen, Koldingvej 12, 6630 Rødding

Michael Graff, Koldingvej 14, 6630 Rødding

Erik Petersen, Koldingvej 18, 6630 Rødding

Carina S. Reimer, Koldingvej 22, 6630 Rødding

Sven Erik & Benthe Bennetsen, Over Jelsvej 5, 6630 Rødding.

Jens Peter Ravn, Over Jelsvej 7, 6630 Rødding.

Ejvind Rosendahl, Over Jelsvej 9, 6630 Rødding.

Erik Kühne, Over Jelsvej 6, 6630 Rødding.

Carsten Jørgensen & Bjarne Kühne, Over Jelsvej 11, 6630 Rødding.

Linkogas, Tornumvej 15, 6660 Lintrup.

Kolding Kommune (teknisk@kolding.dk)

Haderslev Kommune (landbrugssager@haderslev.dk)

Miljøministeriet, Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe post@rib.mim.dk

Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe syd@sst.dk

Danmarks sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle jkt@sportsfiskerforbundet.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø dn@dn.dk

Det økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N husdyr@ecocouncil.dk

Friluftsrådet, Scandiagade 13, DK-2450 København SV. Lokalfdeling: Friluftsrådet for Trekantområdet, att. Bent Holgersen, Hvedevænget 30, 6600 Vejen, holgersen@vejen-net.dk

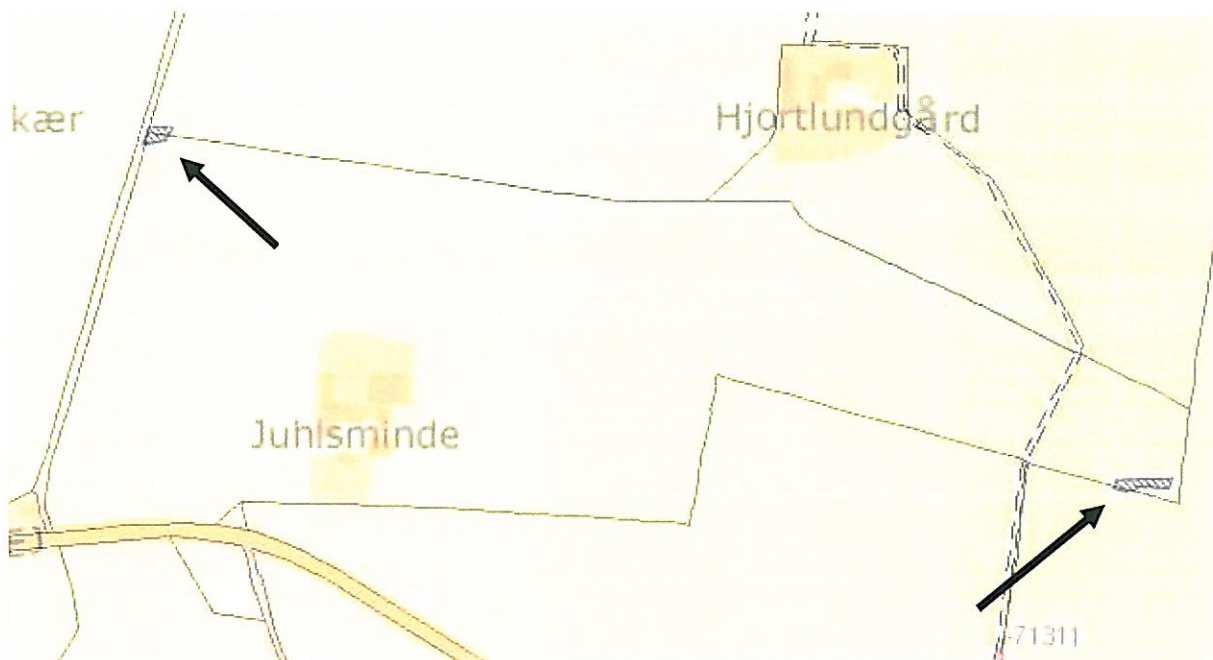
Arbejdstilsynet, Tilsynscenter 3, Postboks 1228, 0900 København C at@at.dk

Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, lokalkontoret vejen@dof.dk

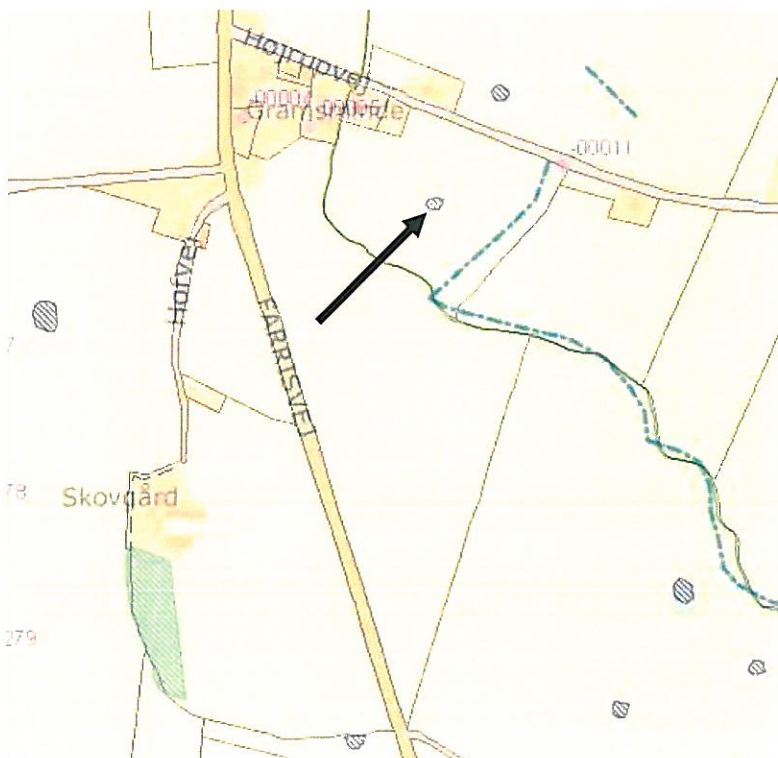
Bilagsoversigt

1. Beskyttede søer efter Naturbeskyttelsesloven beliggende på/ved udbringningsarealet
2. Afløbsplan
3. Transportveje
4. Høringssvar fra Haderslev Kommune
5. Høringssvar fra Kolding Kommune
6. Klagevejledning

Bilag 1. Beskyttede søer efter Naturbeskyttelseslovens § 3 beliggende på/ved udbringningsarealet

Vandhul ved mark nr. 2 og 3

Vandhul på mark nr. 5-0

Vandhul på mark nr. 6-1

Bilag 2. Afløbsplan

Bilag 3. Transportveje til udbringning af husdyrgødning

Bilag 4. Hørings svar fra Haderslev Kommune

Udtalelse vedr. ejendommen Farrisvej 36, 6630 Rødding

COWI A/S har på vegne af Vejen Kommune anmodet om en udtalelse i forbindelse med behandling af en ansøgning om en udvidelse af husdyrholdet på Farrisvej 36, 6630 Rødding.

Næringsstoffølsomme arealer

Udbringningsarealerne i Haderslev Kommune er ikke omfattet af nitratklasse 1-3, fosforklasse 1-3 eller nitratfølsomme indvindingsområder. Der vurderes ikke at være behov for særlige vilkår vedrørende næringsstofudledninger fra disse arealer.

Naturvurdering

Forslag til vilkår

1. Der udlægges 5 m dyrknings- og sprøjtefri bræmme omkring alle søer og vandhuller beliggende på eller grænsende op til udbringningsarealer. Dette skal sikre yngle- og rasteområder for løvfrø, som er bilag IV art.
2. Der må ikke udbringes husdyrgødning i areal med sø på udbringningsareal 23-0. Der udgår således et areal på ca. 3700 m² af dette udbringningsareal, se kortbilag.

Vurdering efter husdyrloven

Alle udbringningsarealerne i Haderslev Kommune ligger i større afstand end 1.000 meter fra § 7 arealer. Projektet vurderes derfor ikke at påvirke disse. Det nærmeste § 7 areal er et overdrev beliggende ca. 4,3 km syd for udbringningsarealerne.

Vurdering efter habitatbekendtgørelsen

Habitatbekendtgørelsen siger at:

§ 7, stk. 1: Kommunen skal foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt

§ 11, stk. 1: Der kan ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a)
- ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b i alle livsstadier

Vurdering af påvirkning af Natura 2000 områder

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er Pamhule Skov og Stevning Dam, der er udpeget som hhv. fuglebeskyttelsesområde (F59) og habitatområde (H81). Natura 2000-området ligger ca. 13,5 km syd for udbringningsarealerne i Haderslev Kommune.

For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Områdernes udpegningsgrundlag er:

Udpegningsgrundlag for habitatområde "Pamhule Skov og Stevning Dam" (H81):

Nr.	Art/Naturtype
1016	Sump vindelsnegl (<i>Vertigo moulinsiana</i>)
1166	Stor vandsalamander (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter
6230	* Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
7220	* Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230	Rigkær
9120	Bøgeskove på morbund med kristtorn
9130	Bøgeskove på muldbund
9160	Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
91E0	* Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

* prioriteret naturtype

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde "Pamhule Skov og Stevning Dam" (F59)

Art	Y (ynglefugl)/T (trækfugl)
Hvepsevåge	Y
Rød Glente	Y
Isfugl	Y

Den korteste afstand mellem udbringningsarealer og det nærmeste Natura 2000-område er ca. 13,5 km. I denne afstand vurderes merdeposition stammende fra udbringning af husdyrgødning ikke at være af en størrelsesorden, der kan påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Ligeledes kan der ses bort fra randpåvirkninger i form af afdrift og overfladeafstrømning af gødning. Det ansøgte projekt vurderes, i sig selv, ikke at have en væsentlig påvirkning på det nærmeste Natura 2000 områdes udpegningsgrundlag

Vurdering af påvirkning af overfladevand i Natura 2000 områder

Udbringningsarealerne i Haderslev Kommune afvander til Vadehavet som er Natura 2000-område. Haderslev Kommune foretager ikke en vurdering af projektets påvirkning i sig selv og den akkumulerede effekt til Habitatområde nr. 78 "Vadehavet med Ribe å mv.", idet der skal tages konkret stilling til projektets samlede påvirkning i sammenhæng med resten af oplandet. Denne vurdering skal foretages af projektansøgerens CVR kommune, som i dette tilfælde er Vejen Kommune selv.

Vurdering af påvirkning af bilag IV-arter

Løvfrø, som er en bilag IV-art, er registreret på udbringningsareal 23-0, i et vandhul beliggende op til udbringningsarealet samt i et vandhul syd herfor. Løvfrø må derfor betragtes som almindeligt forekommende i området og alle søer og vandhuller er dermed potentielle yngle- og rasteområder for arten. For at sikre artens yngle- og rasteområder stilles der vilkår om 5 m bræmmer omkring alle søer og vandhuller beliggende på, eller op til udbringningsarealer.

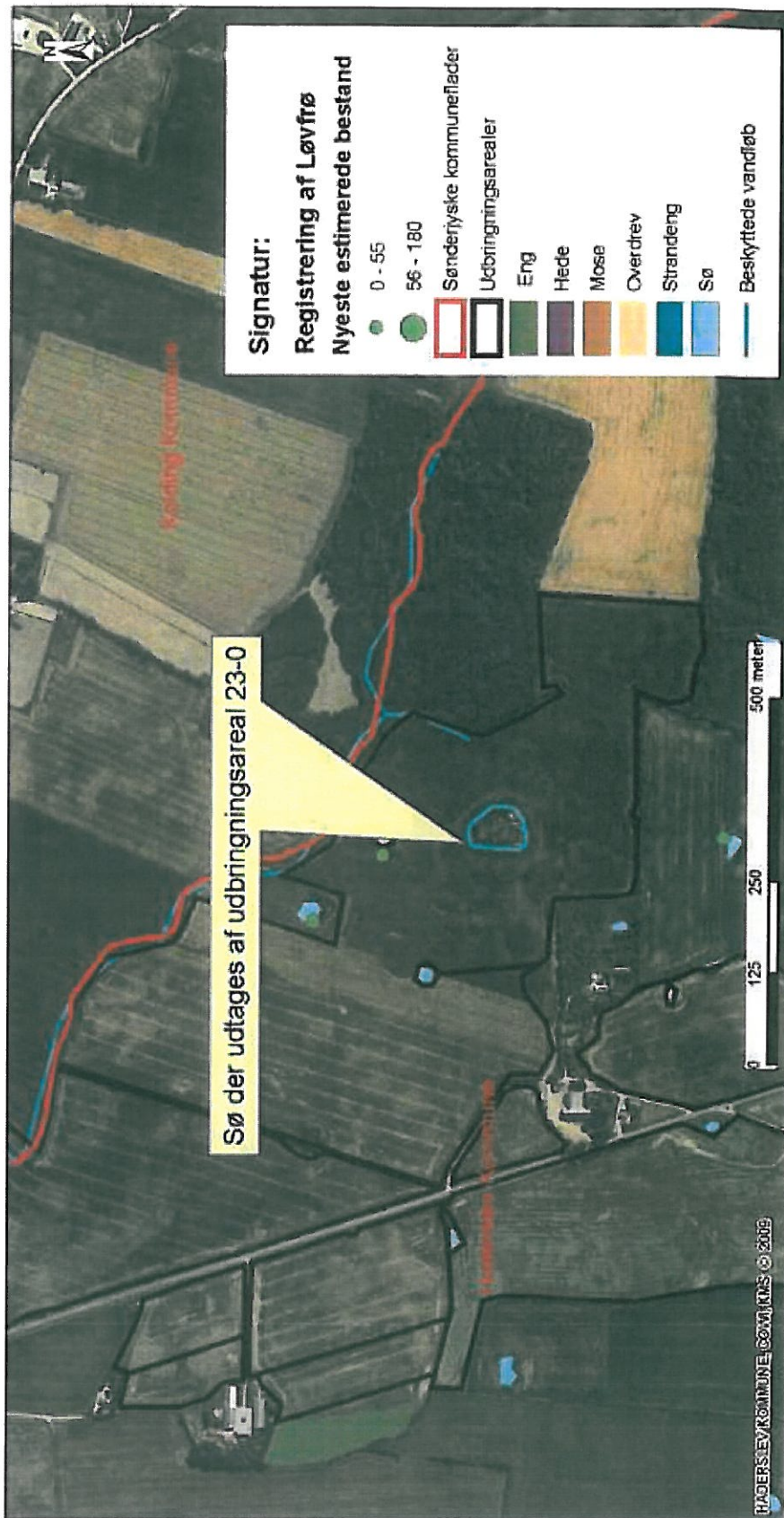
Det vurderes at projektet med de stillede vilkår, har en neutral effekt på arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Vurdering efter naturbeskyttelsesloven

Ifølge Haderslev kommunes foreløbige registreringer omfatter de nærmeste § 3- beskyttede arealer, på og omkring udbringningsarealerne, en eng samt en række vandhuller. Desuden grænser udbringningsarealerne 23-0 og 5-0 op til et beskyttet vandløb. Ved gennemgang af luftfotos er der fundet en række uoverensstemmelser med kommunens vejledende registrering og de udpegede arealers aktuelle tilstand. Af luftfotos ses bl.a. en større sø på udbringningsareal 23-0, som ikke er registreret som § 3-beskyttet natur. Søen kan erkendes på luftfoto gennem de sidste 10 år, og har med stor sandsynlighed udviklet et naturligt dyre- og planteliv. Som udgangspunkt vurderes søen at være omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3 og er dermed beskyttet mod tilstandsændringer. Vandhullet skal derfor udtages af udbringningsarealet. (se vedhæftede kortbilag). De resterende uoverensstemmelser vil blive taget op af Haderslev kommune i en separat sagsbehandling, og har ingen yderligere indflydelse på denne arealgodkendelse.

Der ligger ikke stærkt skrånende udbringningsarealer med særlig risiko for erosion og overfladeafstrømning af udbragt husdyrgødning op til særligt følsomme naturarealer, vandløb eller vandhuller. Der er af hensyn til løvfrø stillet vilkår om 5 m dyrknings- og sprøjtefri bræmmer omkring søer og vandhuller beliggende på eller op til udbringningsarealer. Dette vil beskytte vandhullerne mod tilstandsændringer som følge af randpåvirkninger ved gødskning og sprøjtning. De beskyttede vandløb er omfattet af krav om 2 meter dyrkningsfri bræmme i henhold til Vandløbsloven.

Haderslev Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning, med de stillede vilkår, ikke vil påvirke tilstanden af de omkringliggende § 3 beskyttede naturarealer væsentligt.

Farrisvej 36, 6630 Rødding,
 Naturareal der udgår af udbringningsareal

Teknik & Miljøservice
 Sagsbehandler: Merete Johannsen
 Journalnummer: 02-09-2009
 Udskrivet den: 1.7.500

Kortet er genereret af en GIS-software og er derfor ikke et målestav. Der er ingen garanti for nøjagtigheden af kortet. Der er ingen garanti for at kortet er opdateret.

Bilag 5. Høringssvar fra Kolding Kommune

Arealer i Kolding Kommune til brug i forbindelse med husdyrproduktion på Farrisvej 36, 6630 Rødding, Vejen Kommune.

På vegne af Vejen Kommune har Cowi A/S den 2. juni 2009 bedt om en udtalelse om udbringningsarealer i Kolding Kommune til brug i forbindelse med en ansøgning om miljøgodkendelse til husdyrproduktionen på Farrisvej 36, 6630 Rødding.

Den 2. juli 2009 og den 6. juli 2009 har vi modtaget supplerende oplysninger.

Det fremgår af den elektroniske ansøgning, at kvælstofudvaskningen $N_{DE-reel}$ er beregnet til 63,70 kgN pr. ha, og N_{max} er 63,70 kg N, og at P - overskuddet er beregnet til -7,3 kg P pr. ha pr. år. Beregningerne er baseret på referencesædskifte S2, og en dyretæthed på 1,4 DE/ha.

Det fremgår, at der er tale om henholdsvis et eget areal og et aftaleareal. Det ejede areal omfatter en del af mark nr. 5-0 og aftalearealet omfatter mark 35-0, der hører til Over Jelsvej 7, 6630 Rødding.

Der udbringes svinegylle med et gødningstryk på 1,4 DE/ha på begge arealer.

Udtalelse fra Kolding Kommune:

Vedr. grundvand

Ingen af arealerne ligger i nitratfølsomt område eller i indsatsområde mht. nitrat. Projektet vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke grundvandskvaliteten.

Vedr. natur

På mark nr. 5-0 findes et § 3-beskyttet vandhul. Her er ingen registreringer om padde eller særlige arter. Det vurderes, at den generelle 2 m bræmme omkring vandhullet er tilstrækkeligt.

Mark nr. 35-0 grænser til henholdsvis beskyttet moseareal, skov og engarealer. Marken er ikke skrånende, og udbringning af gylle på marken vurderes ikke at kunne påvirke de tilstødende naturarealer.

Det aktuelle projekt vurderes ikke i sig selv at påvirke naturtilstanden væsentligt. Idet naturarealerne ligger i Haderslev kommune gøres opmærksom på at Kolding Kommune derfor ikke har vurderet naturværdien af disse.

Vedr. overfladevand

Ingen af arealerne ligger i oplande til fosforfølsomme Natura 2000-områder og ingen af arealerne er omfattet af N- eller P- klasser ud fra husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau.

Ejet/forpagtet areal:

Mark nr. 5-0 ligger i oplandet til Jels Nedersø, og i oplandet til Vadehavet.

Jels Nedersø er A1/A2 målsat, og målsætningen for vandkvaliteten er ifølge regionplanen for Sønderjyllands Amt opfyldt.

Vadehavet er et internationalt beskyttelsesområde. Målet for vandkvaliteten i Vadehavet er ikke opfyldt, men ifølge husdyrbrugsloven er Vadehavet ikke fosforfølsomt, og oplandet er ikke omfattet af N - og P - klasser.

Den andel af marken, der ligger i Kolding Kommune, udgør ca. 5 ha, hvilket svarer til ca. 0,04 % af søens opland. Der er ingen vandløb i nærheden af arealet.

Med henvisning hertil og til, at der ikke er fosforoverskud på arealet, vurderes projektet, som det foreligger, ikke i sig selv at kunne påvirke vandmiljøtilstanden i Jels Nedersø eller i Vadehavet væsentligt.

Aftaleareal:

Mark 35-0 ligger i oplandet til Vadehavet og afvander via Ribe Å. Mark 35-0 er ca. 7 ha. En del af marken er lavbundsareal, men er ikke omfattet af okkerklassificering. Der er ingen vandløb i nærheden af arealet.

Med henvisning hertil vurderes udbringning på aftalearealet ikke i sig selv at kunne påvirke vandmiljøtilstanden i Vadehavet væsentligt.

Konklusion

Projektet vurderes ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter eller kilder at kunne påvirke miljøtilstanden på natur, i søer eller hav væsentligt.

Kolding kommune har på den baggrund ingen indvendinger mod det konkrete projekt, som det foreligger.

Kort, der viser udbringningsarealerne i Kolding Kommune, er vedhæftet.

Venlig hilsen

Jenny Magnussen

Ingeniør

Bilag 6. Klagevejledning

Klagevejledning – bilag til Miljøgodkendelse af udvidelse af husdyrproduktionen på Farrisvej 36, 6630 Rødding

Lov nr. 1572 af 20/12/2006 om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Hvilke afgørelser, tilladelser og miljøgodkendelser kan påklages

Alle afgørelser, der er truffet af kommunen med hjemmel i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug eller regler, der er fastsat med hjemmel i loven, kan jf. § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

Hvem kan klage

Klageberettiget er enhver med væsentlig interesse i sagens udfald, miljøministeren samt visse landsdækkende organisationer, jf. § 84 – 87, Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Til hvem skal der klages

En klage skal stiles skriftligt til Miljøklagenævnet, men sendes til Vejen Kommune, Rådhuspassagen 3, 6600 Vejen, som efter klageperiodens udløb sørger for at videresende klagen, sammen med det materiale, som har indgået i sagens vurdering til Miljøklagenævnet, jf. § 77, Lov om Miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Klagefrist

Klagen skal være modtaget af Vejen Kommune senest 4 uger efter, at afgørelsen, tilladelsen eller miljøgodkendelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort fx ved annoncering, regnes klagefristen fra bekendtgørelsen jf. § 79, Lov om Miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Hvis Miljøklagenævnet modtager klager

Vejen Kommune vil i de tilfælde, hvor der klages over afgørelser, underrette ansøger herom, jf. § 83 Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Domstolsprøvelse

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. § 90 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Opsættende virkning

En klage over en afgørelse har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte tilladelsen eller miljøgodkendelsen, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81, Lov om Miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug,

Dog må tilladelsen/godkendelsen heller ikke udnyttes, hvis den indeholder placering af driftsbygninger væk fra de øvrige driftsbygninger. Dette vil være angivet i afgørelsen. Udnyttelse af en tilladelse eller miljøgodkendelse kan kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i tilladelsen eller miljøgodkendelse.